ՏԱՐԻ 45ՐԴ ԹԻՒ 236 Կ. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒՆՎԱՐ 23/5 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1902 26 ՇԷՎՎԱԼ 23 ՔԵԱՆՈՒՆԻ ՍԱՆԻ 1317 ՇՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓՈՂ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պասը Ալի ճաssէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50
Դաւառներու համար	108 ղրշ.	60

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیازی و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی داره خصوصه

ՄԱՆԶՈՒՄԷ

ԿՐ. ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ Ա.ՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

ՔՈՒՐՋԵՐՈՒ ՏՈՊՐԱԿԷՆ

ՀԻԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ.
ՍՐԱՀԻ ՄԸ ՊԷՏՔԸ. — ՕԳՏԱԿԱՐ ԱՌԱՋԱՐԿ ՄԸ.

Երկուշաբթի օրը գրեցինք թէ այս անգամ դարձեալ նուագահանդէս մը պիտի տարքուի Հիւանդանոցին ի նպաստ, որ անուշտ Իւնիօն Ֆրանսէզի կամ ուրիշ վարձուած սրահի մը մէջ տեղի պիտի ունենայ։

Ֆրանսական թատրոնին այրելէն յետոյ, զգալի պակաս մը մնաց կարծես՝ և մեր ի նպաստ բարեսիրական հաստատութեանց տարին մէկ անգամ սարքած հանդէսները տեղէ տեղ փոխադրելու հարկին տակ կը գտնուինք՝ ինչպէս անուշտ աննպաստ պարագայ մըն է թէ հանրային արժանապատուութեան, թէ՝ ծախքի և թէ՝ մեր ընկերական պակասութիւնները ուրիշներու աչքին պարզելու տեսակէտներէն։

Յոյները Սիլլոգոսը ունին զոր թէ՝ իրենք կը գործածեն և թէ ի պահանջել հարկին անկէ կ'օգտուին ուրիշ ինդրարկուի մը վարձու տալով։ Նոյնը կ'ընեն Ֆրանսացիները Իւնիօն Ֆրանսէզով, Գերմանացիները՝ Թէօթոնիայով, Իտալացիները՝ «Սոսիէթէ Սբէրատա Իթալեատա»ի սրահներով։ Հրեաներն ալ ունի՛ նուագ իրենց մասնաւոր տեղերը ունին. ասկէ զատ Իսրա-Իւլասն ալ միշտ իրենց տրամադրելի կ'ներեւի կազմակերպութեան ազգակցութեամբ։

Արդ, մենք ընչո՞ւ չունենանք, կը հարցնենք, տեղ մը ուր կարելի ըլլայ նուագահանդէսը կամ պարահանդէսի պէս մէյ մի պատուաւոր ընտանեկան հանդիսութիւնը կատարել և այսպէս օտար սրահներու տրուած վարձքը խնայելէ զատ՝ ուրիշ առիթներու մէջ ալ մեր այդ սրահին բերելիք դրամական օգուտէն չհաւատուրել։

Անցեալ տարի Իւնիօն Ֆրանսէզի սրահին մէջ տրուած նուագահանդէսին մէկ տոմսակով հինգ վեց հոգի մէկէն քանի մտնելու պէս ընթացքի մը մէջ գտնուելովը՝ մեր ընկերական բարքերուն մէկ յոռի կողմը օտար հաստատութեան մը մէջի հանդէս բերուեցաւ որով անուշտ յաջողութեան ընդհանրապէս ապականելի դարձնելու Հասարակութեան ընտրեալ մէկ մասը կարծուած ամբոխի մը այս կարգի անճաշակ չտեսութիւնը հարկաւ ուրիշ դաղափար չէր կրնար ներշնչել։

Դէթ մեր ամօթը մենք պէտք է զգանք և զայն մեր մէջ պարփակելու դիտումով չանալու ենք ստեղծել տեղ մը՝ հանրային հանդէսներու համար, որ ըլլայ միևնոյն ժամանակ չահաբեր և համեմատաբար քիչ ծախքով յառաջ գալիք։

Այս միտումով և դիտումով է որ չարունակ մոռցուած տեղ մը միտքերնիս կ'իյնայ, ճիշտ այս գաղափարին գործադրութեան համապատասխան։

Կալաթայի ժողովասարան է ադ, որ ընդարձակ և դեռ ընդարձակուելու ալ տրամադիր ամէնէն յարմար տեղն է։

Անուշտ պիտի առարկուի առաջին անգամ այն տեղի միջավայրը, որ չի համաձայնիր պատուաւոր ընտանիքներու հոն համախմբման։ Սակայն քանի որ նոյն պատուաւոր ընտանիքները աւելի նուիրական, աւելի հոգեկան պարտականութեան մը համար չեն քաշուիր ցերեկ ատեն այդ նոյն միջավայրէն անցնելով եկեղեցի երթալ, քանի որ իրենց զաւակներն ալ ամէն օր հոն վարժարան զրկելու չափ համակերպող կը գտնուին, և ասոր համար մենք բնաւ առարկութիւն մը չունինք, անուշտ գիշերուան մը համար ալ հոն երթալը ո և է կերպով անտեղի չի կրնար նկատուիլ նոյն իսկ ամէնէն պատուախնդիր ընտանիքի մը համար։ Եթէ սովորաբար Բերայի կողմը նկատուած էր այս տեսակ հանդէսներու իբրեւ միջավայր՝ ան ալ հետզհետէ կը վերնայ դէպի վար շարժումով մը, որով չենուեցան Իւնիօն Ֆրանսէզը և վերջը Թէօթոնիան։ Միջավայրի առարկութիւնը վերնայէն վերջը՝ կը մնայ ժողովասարի մը հարիւրային հանդէսներ կազմակերպելու ալ իր վայր գործածման արդիւքը։ Հոս ալ պէտք է յիշենք թէ ինչպէս Անգլիոյ, Ֆրանսայի և Ամերիկայի մէջ եկեղեցիները պարբերաբար հարիւրային հանդէսներ կատարելու նոյն իսկ թատերասրահի վերածելու մէջ անտեղութիւն չեն գտնար, ինչպէս մեր Բարիզի հայերը չատ մը ուրիշներու պէս չեն քաշուիր կիրակի կիրակի կաղնիսի մը սրահը իբրեւ սրբավայր գործածել, ինչպէս որ նոյն իսկ հոս ալ Պոլսոյ մէջ, մասնաւորապէս ժողովարանի կամ մասնաւորներու յատուկ գլխպի նման չենքերը հարիւրային հանդէսներու համար ալ վարձելու մէջ անտեղութիւն մը չեն զգներ, օրինակ Սիլլոգոսը, Թէօթոնիան, Իւնիօն Ֆրանսէզը, եւն., ուստի չենք կարծեր որ Կալաթայի խորհրդարանն ալ հանդէսներ կատարելու յարմար վիճակի մը մէջ դնելէ վերջ, նոյնիսկ գիշերները զայն պատուաւոր հանդէսներու համար վարձու տալումէջ ո և է անտեղութիւն ըլլայ։ Մնաց որ գիշերուան հանդէսի մը կատարումը նոյն սրահի ցերեկուան գործածութեան ո և է արգելք չի ներկայացներ, և հաստատութիւնը կը մնայ միշտ տրամադրելի ցերեկները, ինչպէս յառաջ։

Ուրիշ առարկութիւն մըն ալ պիտի ըլլայ, — սրբավայրի մը մօտ աշխարհիկ հանդէսներ կատարելու դաղափարին անպատեհութիւնը. բայց ասոր ալ դարմանելի է, եթէ չատ յամառինք սրբապղծութիւն սեպել, աւելի քան մեր գաւառացի ազգակիցները որոնք անսեղութիւն չեն գտնար նոյն իսկ եկեղեցիին մէջ, դպրոցական հանդէսներ կատարելու մէջ այն ատեն պէտք է ժողովարանին տակը գտնուած խանութներէն մէկը փոխուցնէ ուղղակի անցքի մը վերածել դէպի ժողովարանը, որով եկեղեցւոյ մէջէն անցնելու և հետեւաբար այն տեղի հետ հաղորդակցութեամբ սրբապղծութիւն կատարելու խղճահարութենէն ալ կ'ազատինք։

Այսպէս սրահարամադրելի կըլլայ իրաւ ժողովասան և իրաւ հանդիսասան միևնոյն ատեն։

Ասոր համար հարկ է թուաւոր ծալուող աթոռներ տեղաւորել, զորոնք ի պահանջել հարկին շատ դիւրութեամբ կարելի ըլլայ վերցնել ու տեղաւորել այլուր որպէս են Ռօպէրթ Գոլէճի հանդիսասարահինները։

Աթոռներուն դնումը մեծ ծախքի մը կարօտ չէ։ Վերջը կու գայ բարեվարդել սրահը, որ չատ անկարեւոր ծախքով մը վայելուչ կերպով կընայ նորինորոյ ձեւերով ու դրուագով։ դեռ քիչ մը ուրիշ փոփոխութիւններով կը կատարուի ամէն բան, որ կը կարծենք թէ առաւելն 4-500 ոսկւոյ կը կարօտի. այսքան համեստ ծախքի մը փոխարէն Կալաթայի Ժողովասարը տարեկան 3-400 ոսկի եկամուտ բերելու ի վիճակի կալուած մը կ'ըլլայ՝ նոյն ատեն իբրեւ ժողովասարան ծառայելով պէտք եղած ատեն։

Արդ, ինչո՞ւ չենքերու և գեղեցիկ այնքան յարգի և սուղ տեղ մը, ընդարձակ սրահ մը անգործութեան մատնենք և փոխանակ փոշոտած ու անխնամ վիճակի մը մէջ պահելու՝ պայծառ և օգտակար հաստատութեան մը չվերածենք, որով ո և է անպատեհութիւն մը կատարած չըլլալով հանդերձ, կ'ունենանք մեր պէտքերը՝ մեր մէջէն մասակարարելու միջոցը և արժանապատուութիւնն ալ, եթէ կ'ուզէք։

Այս դիտողութիւններն և առաջարկութիւնները յանձնելով առ որ անկէ, կը յուսանք թէ Հիւանդանոցի Նուագահանդէսի կազմակերպիչ մասնախումբն ալ պարագայի հարկը և կարեւորութիւնը կռահելով, ոյժ պիտի տայ այս գաղափարին իրագործման որ չատ սուղ ժամանակի մէջ ալ կատարել կարելի է։

Շէնքին վարձակալութեան խնդիրն ալ չատ դիւրին է որոշել, Թաղ. Խորհուրդը կամ պատուաւոր մէկուն վարձուելու համար։

Ամէն իրիկուն պտտեցան բոլոր այն հաստատութիւնները, ուր կրնային իրենց գտնել ուզած բոլին հանդիսելու։

Այցելեցին թաղին պզտիկ պարահանդէսները ուր աղջիկները կընային երթալ...

Կարգաւ այցելեցին ընտանիքներու պարահանդէսը, Տուրլան պարահանդէսը, Ավընիւ Վակրամի մէջ, Թիվոլի Վօքսհոլը, Թօլպիւսը, Ալըմանեը փողոցը։

Լերիշ մէկ հատը չէր փախցներ և իրենց այս պտոյտները կը զուարթացնէր նկարագեղ նկարագրութիւններով։

—Ցաւալի բան է չիտակը, կ'ըսէր իր ընկերին որ Կոֆերս պարահանդէսը ալ գոյութիւն չունի... ձեզի կը տանէի տեսնելու համար զոր Վիլլէթը...

—Այդ ինչ ես ասում, Լերիշ, ոչ մէկ տեղն այսչափ յոյս կար...

Իրենց այս խորհրդածութիւնները կը փոխանակէին պուլվարները չափած ատենին։

Ժամը առտուան մէկն էր և Ժուֆրուա բաստին քովը, Բաֆէ տէ Բրէնոի առջեւ կը գտնուէին...

Այն ատենն էր երբ դրացի սալայատակներու մայթաքիճները կուգային քիչ մը հանգիստ առնելու և տեսնելու թէ ուշ մնացած յաճախորդ մը չի՞ կար...

—Մանենք... ըսաւ գործէ քաշուած պարոնը, հոգնիս ելաւ, հանգիստ առնենք քիչ մը...

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ (31)

ԿՈՐՈՆ

ԺԱՎԷԼ

ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՃԻՐԸ

Ք.

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

—Սխալիլ անկարելի է, ճիշդ ան էր որ տեսայ... խոշոր աղջիկ մը, ոչ ոգեղ, խարտեաշ, աչքին տակ այդ գեղեցկութեան նշանակը։ Շունչանորդի, հարկաւ կը յիշեմ։ Ամբողջ խումբ մը էին յիմարներու, որոնք քէֆ կը քշէին... Նոյն իսկ պարտաւորուեցայ ալ զիրենք պատշաճութեան հրաւիրելու, նորէն իրենց օգուտին համար... կը հասկնաք, չէ՞, հոս շատեր կան որոնք կատակի չեն գար... հաւանական է որ նոյն իսկ օձիքնին ձեռք տային... բայց անկէ ի վեր չա՛տ ժամանակ անցաւ, տարի մը գրեթէ, եթէ ոչ աւելի...

—Եւ անկէ ի վեր ալ բնաւ չի տեսա՞ք զինքը։

—Բնաւ...

Լերիշ չնորհակալութիւն յայտնեց վարպետին, հաշիւը կարկաղրեց և դուրս ելան Պալ Օքթօպրէն։

—Ալ բաւական է այս իրիկուան համար, ըսաւ քննիչը...

—Բան մը չպիտի կրնանք գտնել հառաչեց Տէրվալ։

—Խնդիրը հոն է որ բաղդերնիս բաց չէ։ Բայց տակաւին չա՛տ անկիւններ կան տեսնելու և նորէն տեսնելու համար։

Ամէն իրիկուն պտտեցան բոլոր այն հաստատութիւնները, ուր կրնային իրենց գտնել ուզած բոլին հանդիսելու։

Այցելեցին թաղին պզտիկ պարահանդէսները ուր աղջիկները կընային երթալ...

Կարգաւ այցելեցին ընտանիքներու պարահանդէսը, Տուրլան պարահանդէսը, Ավընիւ Վակրամի մէջ, Թիվոլի Վօքսհոլը, Թօլպիւսը, Ալըմանեը փողոցը։

Լերիշ մէկ հատը չէր փախցներ և իրենց այս պտոյտները կը զուարթացնէր նկարագեղ նկարագրութիւններով։

—Ցաւալի բան է չիտակը, կ'ըսէր իր ընկերին որ Կոֆերս պարահանդէսը ալ գոյութիւն չունի... ձեզի կը տանէի տեսնելու համար նոյն Վիլլէթը...

—Այդ ինչ ես ասում, Լերիշ, ոչ մէկ տեղն այսչափ յոյս կար...

Իրենց այս խորհրդածութիւնները կը փոխանակէին պուլվարները չափած ատենին։

Ժամը առտուան մէկն էր և Ժուֆրուա բաստին քովը, Բաֆէ տէ Բրէնոի առջեւ կը գտնուէին...

Այն ատենն էր երբ դրացի սալայատակներու մայթաքիճները կուգային քիչ մը հանգիստ առնելու և տեսնելու թէ ուշ մնացած յաճախորդ մը չի՞ կար...

—Մանենք... ըսաւ գործէ քաշուած պարոնը, հոգնիս ելաւ, հանգիստ առնենք քիչ մը...

(Շարունակելի)

ծայրերությամբ, որոց մէջ Վանայ Համբարձում էֆ. Երամեանինը՝ զեղափայլ ցոլք մ'ա՛ՆՔան նուիրատուին սիրալոյս հուգւոյն որքան իւր լնադաւառի ճարտարներուն գեղարուեստական նուրբ կարողութեանց ու ճաշակներուն, ու Մարգարեան Գրիգոր էֆէնտիինը՝մտաւոր կենացս օրրան սրբազան Վարժարանին ու Ցառաջդիմութեան անդրուվարին պատկերներուն խորհրդաւոր զուգադրութեամբը՝ սրտի ու մտաց խորութիւններէն բղխող ու խորութեանցը մէջ մխուող ցայտում մը սիրոյ ու հանճարի։

Շնորհակալութիւն անքաւ բոլոր ազնուախոհ նուիրատուաց, որք ամէն դասուց պատկանեցան, հարուստ թէ աղքատ, նախկին Սան թէ արդի, Սան թէ ոչ—Սան, գրչի մարդ թէ քրչի, եկեղեցւոյ մարդ թէ աշխարհի, և որք ամէնքն յօժարակամ բացին իրենց քսակը զոհաբեր հնչուն արտայայտութիւն մ'ընելու ի նպաստ դպրոցին, սիրուած դպրոցին նորոդման կամ նորաշէն կանգման գաղափարին, ու պերճախօս է պատկաւելի թիւը դումարին ուր հասուցին իրենց նուէրներ։ Ինչ յուզիչ յուզում մը նուիրում մի.— հարուստը չէ որ կուտայ միշտ, կամ հարստութենէն չէ որ կը տրուի միշտ. պարզ՝ այլ գրասէր կօշկակար մը կօշիկ մը կը կարէ որպէս զի անոր գինը նուէր տայ դաստիարակին, նախկին գրաշար մը, յանձնակատար մը հիմայ, այլ ոչ հարուստ մը, ու հայր որոց, կը յիշէ համեստ գրոցին նախկին երկոց չարողն եղած ըլլալ, ու 5 ոսկի կը բրցնէ իր խնայողութենէն՝ գրագիտութեան ու գրքի հանդէպ իր հաւատքը հաստատելու համար։ Ո՜հ, այդ խնարներուն մէջ ինչ հանք աղնիւ զգացումներու. գեանին խորը թագուն անոյշ աղբիւրներուն պէս, լուրջ ու պարզ ժողովրդի սրտին խորը ինչ հոսանք վեհոգեվիկ կրթասէրյոյզերուները կանգնեցնորչէն մասը Պէրպէրեան վարժարանին, նորակերտ Տաճարը դաստերուն, ինչ ազնիւ զգացումներ պիտի պատմէ մրթ.ինչ ազնուական խոհեր ու յուզումներ տարրացուցած պիտի լինի իր պատերուն մէջ, ու նուաղ պերճաբան, նուազ չայկան ու ազդեցիկ չը-պիտի ըլլայ բարոյն այն դասը զոր այդ պատերը պիտի տան իւրեանց լռութին անչարժութեան մէջ...։

Բայց ապարտեցինք մեր շնորհակալութեանց չարքը.— Ոչ երբեք.— Այլ ինչպէս շնորհակալ ըլլալ գրական փայփայիչ դրուատալից գնահատութեանց այն անընդհատ ու երթալովաճած գետի մը նման ճոխացող շարքին համար, որ ահա ութ ամիս եղան՝ կը շարունակուի ազդ. Մամլոյն մէջ՝ անձիս ու կրթ.գործոյս նկատմամբ ներողամիտ ու խանդոտ դատաստաններով, իսկականացնող Ջերմագին համակրութեանց, ներդաշնակ, լա՛յն ու երկա՛ր մեղեդի մը պէս, հոգիս շոյելով, օրօրելով, զմայլեցնելով, համաձայնուած ընդհանուր բարեացակամ տրամադրութեամբ մը, կարծես, բաւական դնելու վիրաւոր հոգիի մը ու յոգնած գլուխ մը հանգչեցնելու։ «Մանզումէ»ն, «Բիւզանդիոն», «Արեւելք», «Սուրհանդակ», «Ծաղիկ» օրաթերթք ու «Արև. Մամուլ» ու «Մասիս»ու «Լոյս» ու «Հանրագիտակ» հանդէսք ու շաբաթաթերք այս երկար նուագերգութեան իրենց մասնակցութիւնը բերին՝ խմբագրական մեծարժէք տեսութիւններով կամ գրագէտ աշխատակիցներու դեղեցիկ գրուածներով, ու երբեմն «Մանզումէ»ի մէջ հանճարեղնթէդրիկ սիրոյ ներշնչման տակ՝ գաղափարը կ'ունենար մէկ թերթի մէջ խտացնելու Պէրպէրեան Նախկին սաներու՝ այլ արդէն վարպետ դարձած գրողներու մասնաւորութիւններն, յուշերն ու տպաւորութիւնները՝ իրենց բարոյական որբանին ու դասարակին շուրջը թեւածող ու զգլխիչ փունջ մը կազմելու ի նուէր իւր վարժապետին։ Հոգւոյ խոր շնորհակալու յուզումներով կարդացած եմ բոլոր այդ ներողալի գնահատումները որք իմ համեստ կարողութեանցս վրայ պիտի կրնային թիւրել դատաստանս, եթէ ստուգիւ, երբեմ խմբագրական մը մէջ ակնարկուածին պէս, տկարութիւնն ունենայի ողոքանաց ծուխէն չափազանց ախորժող մը ըլլալու։ Եւս առաւել այս պարագային մէջ՝ լուր գովեստք ս'որքան համակրութենէն, սէրէն առաւելազանցուած՝ նո՛ՆՔան անկեղծ են և սրտաբուղխ։ Բայց եթէ այդ գրութիւնք իմ իսկ յատկութիւններուս վրայ չատ չէին համոզեր զիս, շատ բան կ'ըսէին ինձ անոնց հեղինակաց հոգիներուն ազնիւ խորութեան ու յատկութեանց վրայ, ու զմայլումով կը ծռէի անոնց վրայ։

Նախկին սաներս, ի մասնաւորի, այդ գրութիւններով չէր միայն որ տուին ինձ իրենց վարժարանին Բան և հինգամեակին առթիւ իրենց սիրոյն հաւատքը։ Նոքա յղացան խորհուրդը այդ թուականին հանդիսաբերէն յիշատակութեան ու կանուխէն փափաքն ու նախապատրաստական խորհրդակցութիւններն ունեցան դպրոցին համար մնայուն բարիք մը առիթը ընելու զայն։ Նոքա առին նախաձեռնութիւնը ձեռնարկին, ու անոնցմէ կազմուեցաւ Ցանձնաժողովը որ բոլորեցաւ Նորին Ամենապատուութեան շուրջը և իր Բարձրաշնորհ Նախագահին քաջալերիչ և իմաստուն հովանաւորութեան տակ գործեց ժրութեամբ, Պէրպէրեան սաները յատկանշող պատուաբեր լուրջ ոգին ու յամառակամ աշխատութիւնը դնելով գործոյն մէջ. և այսօր իրենց փափաքին հատած՝ զոհ են. նոր ապացոյց մը տալին իրենց կրթ. վեհ զգացմունքներուն, պատիւ բերին դպրոցին ու իրենց.— ինչպէս մի՛չտ եղած են պատիւը դպրոցին, կենդանի գովեստն անոր, ու զօրաւորագոյն հիմերը անոր համբաւին։ Ապրի՛ն։

Իսկ այս աւուր մեծապանծ ու խրախճանալից յիշատակներուն մէջ պիտի փայլին յաւէտ ներկայութիւնքն ու հնչեն բանախօսութիւնքն մէկ Վիենական Պատ. Մխիթ. Միաբանութեան ուսումնապետ ներկայացուցչին՝ Դեր. Հ. Գարբրիէլ Վ. Մէնէվիչեանի, և միւս կողմէ Ցունաց Սմնն. Ս. Պատրիարք Հօր պատգամաւորաց՝ Յոյն վարժարանաց ընդհանուր Տեսուչ Դեր. Տէր Ղեբրիղորիոս Արշիմանդրիդ ու մեր վաղամեռիկ բարեկամ և հայագէտ Մեծայարգ Տիմիթրիոս էֆ. Զարադեանի, առաջինը մեզ բերելով վկայութիւնը թէ դաստիարանական խորք չեն արգիլեր ազգի մը այլ և այլ մասերը համերաշխ լուրջ ջանքերով աշխատակցելէ ինպատ կրթութեան և զարգացման, և երկրորդ՝ թէ բարոյականութիւն ու դիտութիւն հայրենիք չունին, թէ յոգուտ բարոյն ու ճշմարտին ամէնէն խոնարհ ջանքերը ամենուրեք և ամէնէն բարձր անձնաւորութիւններէ կը գնահատուին, և թէ կրթութեան ծառայել՝ ծառայել է մարդկութեան։ Փա՛ռք իրենց և երախտագիտութիւն։

Շնորհիւ առատաձեռնութեան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և Ցանձնաժողովոյ կոչոյն պատասխանող համակրողներուն, Պէրպէրեան վարժարանը բախտ պիտի ունենայ ինքզինք նորոգուած ու ընդարձակուած տեսնելու.—լայց յուսամ թէ նուիրատուք պիտի ներեն ինձ որ իմ տրամադրութեան տակ ա'նքան բարեխիղճաբար դրուած գումարը ա'նքան եռանիրօրէն չդործածեմ՝ նոյն իսկ եթէ այն եռն է իրենցմէ սիրուած Պէրպէրեան վարժարանը։ Ուստի ներուի ինձ յայտարարել թէ նուիրատուութեանց գումարէն՝ ըստ թելադրանաց տրտիս՝ կը փափաքիմ 100 ոսկւոյ նուէր մը ընել իրրև մասն հատատուն դրամագլխուն՝ Ուսուցչաց Օգնութեան նորահաստատ Մնտուկին, ի յիշատակ ողբացեալ Ամուսնոյս,— 30 ոսկւոյ գումարով մը մասնակցիլ Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ ի նպաստ Վանայ բազմարդիւն Երամեան Որբանոց-վարժարանին ձեռնարկելի հանգանակութեան և 20 ոսկի նուիրել ողբացեալ Մեծանուն դրագէտ-դաստիարակ Մամուրեան Մատթէոսի յիշատակին կանգնելի մատարանի մը ծախսոց ի նպաստ։ Ցուսամ, բոլոր նուիրատուացս, Պատ. Ցանձնաժողովոյն ու Բարձրաշնորհ Սրբ. Նախագահին ի հաճոյս կը լինին այս դոյզն նուիրումնք, յօգուտ և ի պատիւ պաշտօնակցաց՝ որք միևնոյն հանրօգուտ նպատակներուն— դպրոցի ու գրականութեան— որք առիթ եղան խնարհ աշխատաւորիս նուիրուած այս քաջալերանաց ու պատուոյ ցոյցերուն, ծառայած են, կը ծառայեն կամ պիտի ծառայեն։ Բաց աստի, Պէրպէրեան վարժարանը յանձնառութիւնը կ'ստանձնէ պարտաւորիլ ու հաստատուն կերպով ձրիավարժ պահելու իր մէջ 5 աղքատիկ և ուշիմ պատանիներ, ի յիշատակ Ցոբելինիս և ի հաշիւ տոկոսի ընծայաբերուած իբր 1200 ոսկւոյն, անոնցմէ մին Խաչիւղի Ս. Ներսիսեան վարժարանէն առնելու պայմանաւ։

Ի՞նչ է այս յարգանքն ու քաջալերութիւնը նուիրուած դպրոցին ու գրականութեան, եթէ ոչ յարգանք ու ճիգ քարոյն, ճշմարտին ու գեղեցկին որոց ծառայել գերազոյն նպատակն է դպրոցին ու գրականութեան։ Ու ճիգը քարոյն, ճշմարտին ու գեղեցկին ձգտումը չէ՞ դէպի կատարելութիւն, դէպ յԱստուած։ Մեր բոլոր բարի ու անկեղծ ջանքերն ու ըղձանքը պաշտօն մ'են ապա Աստուծոյ բարձրացած։ Փա՛ռք Անոր անուան։ Անոր կը ծառայենք ամենքս, և նոքա որք կրթ.բարի ջանքերը կը ճգնին ու բարի ըղձանքը կը տենչան, և նոքա որք կը վարձատրին ճգնուած այդ ջանքերն ու տենչացուած այդ ըղձանքն։ Թո՛ղ Նա զօրավիգն ըլլայ ամենուս։

28 Հոկտ. 1901 Ռ. Ց. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ
Իտէնտոր

ԽԱՐԻՃԻՅԵԼԻ

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ ՎԷ ՍԲԱՆԻԱ.— Ինկիլթերա գրալընրն էօնիւմիզէքի մայիսէ Սբանիա գրալընրն թէթէվվիւճի բէմմինէ հազբր պուլունմագ իւզրէ Մարիսէ կիթմէեի վատ իթմիշ օլուզունում պազը էվրօբա կազէթաստը եազմըշար իսի։ «Թրիւթ» նամ Ինկիլիզ կազէթասընտա օգունուղընա կէօրէ, պու բիվաեէթին գաթիյէէն ալ ու էսասը եօգ տբր։ Ինկիլթերա գրալը՝ պէօյէ պիր ֆիքր վէ թէսավվուրը խաթըր վէ խաեալընտան պիէ կէչիրմէմիշ տիր։

Էվրօպատա թէթէվվիւճ մէրասիմինէ հիւքմտարլարընն չախսէն հազբր պուլունմասը էօթէտէն պէրու ճարի օլան թէչրիֆաթ խըլաֆընտա տբր։ Ինկիլթերա գրալը թարաֆընտան մէզքիր մէրասիմէ, եա պէօեիւք մախտումլարը բրէնս տը կալ՝ վէ եախօտ պիրտաէրի տիւք տը Գօննօթ հազբր պուլունճաղլար տբր։ Միւշարէյէն գրալ՝ Սբանիա գրալընրն կէյէճէք սէնէ պազը էվրօբա հիւքմտարլարընը ղիեարէթ մագասատը իլէ սէհառաթա չբդտբը սբրատա, միւշարիլէյի Ինկիլթերատա տավէթ իսէճէք տիր։ Մայիս այընտա Սբանիա գրալընա՝ Ինկիլթերա գրալը թարաֆընտան պիրինճի բիթպէսէէն Պաթ նշանը, վէ Ինկիլթերատա կիսիչինէ տաբի կարթբը նշանը հէտիյէ օլունմասը մէմուլ իմիշ։

ԱՄԷՐԻԳԱ ՎԷ ԱԼՄԱՆԻԱ.—«Նաեէ Ֆրաեէ Բրէսէ»ոէն։ Լոնտրա սիեասի մէնաֆիլինէ տէվէրան իսէն չաեիսթա նազարէն, բրէնս Հանրինին Ամէրիգատա սէեահաթընտան սօնրա, Ամէրիգա զըրՆլըլարը՝ Ալման լիմանլարընտան պիրինէ կիտէրէք իատի ի դեեարէթ իսէճէք տիր։ Պունունլա պէրապէր, Պէրլին սիեասի մէնաֆիլինէ Ամէրիգա զըրՆլարընը Ալմանիաեը զիեարէթ իսէճէեի հազբնտա մալիւմաթ եօգ տբր։ Եալընըզ չուրասը մուհագդագ տբր քի, Ինկիլթերա գրալընրն թէթէվվիւճի բէմմի մինանսիպէթի իլէ պիր Ամէրիգա տօնանմասը՝ Ինկիլիզ սուլարընա կէչէճէք տիր։ Ամէրիգա կազէթալարընը պէհանրնա կէօրէ մէզքիր տօնանմա՝ Բրօնչթատա կիտուպ, Բուսիա իմբէրաթօրընա տա իհթիրամաթտա պուլունաճագ տբր։ Պու միանսիպէթէ Ամէրիգա տօնանմասընը Ալմանիանընն Բիլ լիմանընը տանսի զիեարէթ իթմէսի մունթէմիլ տիր։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ ՄԷՍԷԼԷՍԻ ՎԷ ՖՐԱՆՍԱ.— Բարիզին բէմի, սիեասի բարլամէնթօ ալէմէրինտէ պաչլըճա միպահասաթա սերմաեէ օլան չէյ՝ Ինկիլթէրա Բարլամէնթասընտա Մ. Պալֆուրը՝ Ֆիլէմէնկ պաշ վէքիլի թարաֆընտան ձէնուպի Աֆրիգա անվալը հազբնտա Ինկիլթերա հիւքիւմէթինէ թէպլիղաթատա պուլունուլտուղընա, վէ Ինկիլթէրա վիւքէլասընը տտ պունուսուսը միւզաքէրէ էյլէմէքտէ օլտուղունա տաբի սէօյլէտիլի սէօզէ մինհասաբը տբր։ Մ. Պալֆուրը պէհանաթընտաքի միւպէհմիլիք՝ Բարիզտէ պիր չօգ ֆարաղիյաթա մէյտան աչըեօր։ Պաղը քիմսէլէր՝ «Ինկիլթերա հիւքիւմէթի ուօքթօր Ռիյբերին թէվասիսթը հիւանի թէլագբ իտիեօր։ Չունքի մունահրէպտէ ֆօրուլտուղը կիպի, պունա մուվաֆֆագբյեէթլէ տէվամ իթմէեէ տէ մճալը դալմասը» տէեօրլար։ Պու մատտէի զիեատէճէ թէագբպ իտէնլէր՝ Լօրտ Սալիզպրի իլէ Զէմպրլէյնին հիչ պիր սուրէթլէ Ֆօէրլերէ իսթիգլալիյէթ վէրիլմէեէճէեինի մունավվիր օլան պէհանաթընը տէրխաթը իթմէքտէ տիրլէր։ Հալպուքի. Մ. Զէմպրլէյն սօն պէհանաթը էմնասընտա Ֆօէրլէր նամընա միւրաճաաթա սէլահիյէթտար օլանպարը թէքրրիգ իթմիշ իտի քի, պունլար Մ. Բրիւկէր իլէ Էվրօբատաքի բէֆիգլէրի տիր։ Զէմպրլէյն չու սուրէթլէ թէվասսիթի զըմնէն գալուլ իթմիշ օլուեօր։

Իշթէ քէֆիյէթ պու մէրքէզտէ օլունճա, սահիհ տիր քի, մալիւմաթ ասնապընտան օլտուղլարընը իտտիա իտէնլէր Ֆիլէմէնք հիւքիւմէթինին սուլհ թէքլիֆի իչուն մէէզուսիյէթի հաղ օլմամասըյլա պէրապէր, Տբ. Բիւլբերին Ֆօէր մուրախխասլարը իլէ Ինկիլթերա արասընտա պիր միւզաքէրաթ վասրթասը օլապիլէճէեինի սեօյլեեօր։

Հագբգաթը հալ պու մէրքէզտէ օլտա պիլէ, մատէմքի Թրանսվալ վէ Օրանժ հիւքիւմէթլէրինին էվրօբատա պուլունան վէքիլլերի թէվասսիթատան խապէրտար տէկիլ տիրլէր, Ֆիլէմէնք պաշ վէքիլինին թէչէպպիւսաթընտան եէնի պիր նէթիճէ պէքլէնիլմէեէճէեինի պիր չօգ քիմսէլէր սեօյլեեօր։ Հէր հալտէ Ֆրանսատա Ինկիլթէրանընն խասիմլարը պիլէ Ինկիլթերատա նընն սուլհ միւզաքէրաթընա կիրմէսինի տիչունտիւքճէ, քէնտիլէրինի հայրէթատէն մէնն իտէմէմէքտէ տիրլէր։

Զիւնքի Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթինին իլէրի կէչէն ըէճանընտան պիր չօգլարը մուհարէպէնին իքմալը Ֆօէրլէրին գայտ վէ չարթսըզ թէսլիմ օլմալարընա թասլի պուլունաուղունը սէօյլէմիյէր իսի։ Ֆրանսըզլարընն ֆիքրինէ կէօրէ, Ինկիլթերանընն Ֆօէրլեր իլէ միւզաքէրաթատա պուլունմասը՝ Ֆօէրլերէ գարշու գաթի պիր թէսլիմիյէթատէն պաչգա պիր չէյ տէիլ տիր։

Հալէա քէնտինի Էվրօբատա թըրրանսվալ սէֆիրի թանընթարմագ իսթէէն Մ. Լէյտս՝ տիւն սապան Բարիզտէ իքէն, էօյլէսէն սօնրա Պրիւքսէլէ տօղրու հարքէթի իթմիշ տիր։ Տբթ. Լէյտս՝ «Բաթրի» կազէթասը մուհարրիրլերինէ միւլագաթ էյլէտիեի սբրատա, չիմտի հէր զէմանտան զիեատէ սիեասի իհթիեաթատա պուլունմագ մէճպուրիյէթինէ օլտուղունը սէօյլէմիշ տիր։ Ֆունտան պաչգա, Տբթ. Լէյտսին պու սէօվիւ մէզքիր կազէթաճընը տտա զիեատէ մէմնուն իմիշ տիր։ Լէյտս կիւնա տէմիշ տիր քի, «Թրանսվալ վէ Օրանժ հիւքիւմէթլերինին տէլէկէլերի թարաֆընտան ֆիլէմէնք հիւքիւմէթինին թէվասիթիւ թալէպ իսիլտիեինէ տաբիր նէյր իսիլէն բիվաեէթ տտրու տէեիլ տիր։ Տբթ. Քիւլբերին սուլհ թէքլիֆինէ սէլահիյէթտար գըլընտըզը հագբնտաքի գավլ տա էսասընը տբր։

«Հէր քէս սուլը թէէմին իչուն, Ինկիլթերաեա թէքլիֆ իսիլէն չարթլարան պահա իսիեօր քի, պու օլամազ։

«Ճարթլար միւթէատտիտ տէեիլ տիր. Մուխասէմաթը քէմէք իչուն եալընը պիր չարթ վար տբր. տիկէր չարթլարա ինթիհաա պըրագմաեաճագ տէրէթէթ իսէճէք տիր։ Պունունլա պէրապէր, Պէրլին սիեասի մէնաֆիլինէ Ամէրիգա զըրՆլըլարը՝ Ալման լիմանլարընտան պիրինէ կիտէրէք իատի ի դեեարէթ իսէճէք տիր։ Պունունլա պէրապէր, Պէրլին սիեասի մէնաֆիլինէ Ամէրիգա զըրՆլարընը Ալմանիաեը զիեարէթ իսէճէեի հազբնտա մալիւմաթ եօգ տբր։ Եալընըզ չուրասը մուհագդագ տբր քի, Ինկիլթերա գրալընրն թէթէվվիւճի բէմմի մինանսիպէթի իլէ պիր Ամէրիգա տօնանմասը՝ Ինկիլիզ սուլարընա կէչէճէք տիր։ Ամէրիգա կազէթալարընը պէհանրնա կէօրէ մէզքիր տօնանմա՝ Բրօնչթատա կիտուպ, Բուսիա իմբէրաթօրընա տա իհթիրամաթտա պուլունաճագ տբր։ Պու միանսիպէթէ Ամէրիգա տօնանմասընը Ալմանիանընն Բիլ լիմանընը տանսի զիեարէթ իթմէսի մունթէմիլ տիր։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ ՄԷՍԷԼԷՍԻ ՎԷ ՖՐԱՆՍԱ.— Բարիզին բէմի, սիեասի բարլամէնթօ ալէմէրինտէ պաչլըճա միպահասաթա սերմաեէ օլան չէյ՝ Ինկիլթերա Բարլամէնթասընտա Մ. Պալֆուրը՝ Ֆիլէմէնկ պաշ վէքիլի թարաֆընտան ձէնուպի Աֆրիգա անվալը հազբնտա Ինկիլթերա հիւքիւմէթինէ թէպլիղաթատա պուլունուլտուղընա, վէ Ինկիլթէրա վիւքէլասընը տտ պունուսուսը միւզաքէրէ էյլէմէքտէ օլտուղունա տաբիր սէօյլէտիլի սէօզէ մինհասաբը տբր։ Մ. Պալֆուրը պէհանաթընտաքի միւպէհմիլիք՝ Բարիզտէ պիր չօգ ֆարաղիյաթա մէյտան աչըեօր։ Պաղը քիմսէլէր՝ «Ինկիլթերա հիւքիւմէթի ուօքթօր Ռիյբերին թէվասսիթը հիւանի թէլագբ իտիեօր։ Չունքի մունահրէպտէ ֆօրուլտուղը կիպի, պունա մուվաֆֆագբյեէթլէ տէվամ իթմէեէ տէ մճալը դալմասը» տէեօրլար։ Պու մատտէի զիեատէճէ թէագբպ իտէնլէր՝ Լօրտ Սալիզպրի իլէ Զէմպրլէյնին հիչ պիր սուրէթլէ Ֆօէրլերէ իսթիգլալիյէթ վէրիլմէեէճէեինի մունավվիր օլան պէհանաթընը տէրխաթը իթմէքտէ տիրլէր։ Հալպուքի. Մ. Զէմպրլէյն սօն պէհանաթը էմնասընտա Ֆօէրլէր նամընա միւրաճաաթա սէլահիյէթտար օլանպարը թէքրրիգ իթմիշ իտի քի, պունլար Մ. Բրիւկէր իլէ Էվրօբատաքի բէֆիգլէրի տիր։ Զէմպրլէյն չու սուրէթլէ թէվասսիթի զըմնէն գալուլ իթմիշ օլուեօր։

Իշթէ քէֆիյէթ պու մէրքէզտէ օլունճա, սահիհ տիր քի, մալիւմաթ ասնապընտան օլտուղլարընը իտտիա իտէնլէր Ֆիլէմէնք հիւքիւմէթինին սուլհ թէքլիֆի իչուն մէէզուսիյէթի հաղ օլմամասըյլա պէրապէր, Տբ. Բիւլբերին Ֆօէր մուրախխասլարը իլէ Ինկիլթերա արասընտա պիր միւզաքէրաթ վասրթասը օլապիլէճէեինի սեօյլեեօր։

Հագբգաթը հալ պու մէրքէզտէ օլտա պիլէ, մատէմքի Թրանսվալ վէ Օրանժ հիւքիւմէթլէրինին էվրօբատա պուլունան վէքիլլերի թէվասսիթատան խապէրտար տէկիլ տիրլէր, Ֆիլէմէնք պաշ վէքիլինին թէչէպպիւսաթընտան եէնի պիր նէթիճէ պէքլէնիլմէեէճէեինի պիր չօգ քիմսէլէր սեօյլեեօր։ Հէր հալտէ Ֆրանսատա Ինկիլթէրանընն խասիմլարը պիլէ Ինկիլթերատա-նընն սուլհ միւզաքէրաթընա կիրմէսինի տիչունտիւքճէ, քէնտիլէրինի հայրէթատէն մէնն իտէմէմէքտէ տիրլէր։

Զիւնքի Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթինին իլէրի կէչէն ըէճանընտան պիր չօգլարը մուհարէպէնին իքմալը Ֆօէրլէրին գայտ վէ չարթսըզ թէսլիմ օլմալարընա թասլի պուլունաուղունը սէօյլէմիյէր իսի։ «Թրիւթ» նամ Ինկիլիզ կազէթասընտա օգունուղընա կէօրէ, պու բիվաեէթին գաթիյէէն ալ ու էսասը եօգ տբր։ Ինկիլթերա գրալը՝ պէօյէ պիր ֆիքր վէ թէսավվուրը խաթըր վէ խաեալընտան պիէ կէչիրմէմիշ տիր։

Էվրօբատա թէթէվվիւճ մէրասիմինէ հիւքմտարլարընն չախսէն հազբր պուլունմասը էօթէտէն պէրու ճարի օլան թէչրիֆաթ խըլաֆընտա տբր։ Ինկիլթերա գրալը թարաֆընտան մէզքիր մէրասիմէ, եա պէօեիւք մախտումլարը բրէնս տը կալ՝ վէ եախօտ պիրտաէրի տիւք տը Գօննօթ հազբր պուլունճաղլար տբր։ Միւշարէյէն գրալ՝ Սբանիա գրալընրն կէյէճէք սէնէ պազը էվրօբա հիւքմտարլարընը ղիեարէթ մագասատը իլէ սէհառաթա չբդտբը սբրատա, միւշարիլէյի Ինկիլթերատա տավէթ իսէճէք տիր։ Մայիս այընտա Սբանիա գրալընա՝ Ինկիլթերա գրալը թարաֆընտան պիրինճի բիթպէսէէն Պաթ նշանը, վէ Ինկիլթերատա կիսիչինէ տաբի կարթբը նշանը հէտիյէ օլունմասը մէմուլ իմիշ։

ԱՄԷՐԻԳԱ ՎԷ ԱԼՄԱՆԻԱ.—«Նաեէ Ֆրաեէ Բրէսէ»ոէն։ Լոնտրա սիեասի մէնաֆիլինէ տէվէրան իսէն չաեիսթա նազարէն, բրէնս Հանրինին Ամէրիգատա սէեահաթընտան սօնրա, Ամէրիգա զըրՆլըլարը՝ Ալման լիմանլարընտան պիրինէ կիտէրէք իատի ի դեեարէթ իսէճէք տիր։ Պունունլա պէրապէր, Պէրլին սիեասի մէնաֆիլինէ Ամէրիգա զըրՆլարընը Ալմանիաեը զիեարէթ իսէճէեի հազբնտա մալիւմաթ եօգ տբր։ Եալընըզ չուրասը մուհագդագ տբր քի, Ինկիլթերա գրալընրն թէթէվվիւճի բէմմի մինանսիպէթի իլէ պիր Ամէրիգա տօնանմասը՝ Ինկիլիզ սուլարընա կէչէճէք տիր։ Ամէրիգա կազէթալարընը պէհանրնա կէօրէ մէզքիր տօնանմա՝ Բրօնչթատա կիտուպ, Բուսիա իմբէրաթօրընա տա իհթիրամաթտա պուլունաճագ տբր։ Պու միանսիպէթէ Ամէրիգա տօնանմասընը Ալմանիանընն Բիլ լիմանընը տանսի զիեարէթ իթմէսի մունթէմիլ տիր։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ ՄԷՍԷԼԷՍԻ ՎԷ ՖՐԱՆՍԱ.— Բարիզին բէմի, սիեասի բարլամէնթօ ալէմէրինտէ պաչլըճա միպահասաթա սերմաեէ օլան չէյ՝ Ինկիլթերա Բարլամէնթասընտա Մ. Պալֆուրը՝ Ֆիլէմէնկ պաշ վէքիլի թարաֆընտան ձէնուպի Աֆրիգա անվալը հազբնտա Ինկիլթերա հիւքիւմէթինէ թէպլիղաթատա պուլունուլտուղընա, վէ Ինկիլթէրա վիւքէլասընը տտ պունուսուսը միւզաքէրէ էյլէմէքտէ օլտուղունա տաբիր սէօյլէտիլի սէօզէ մինհասաբը տբր։ Մ. Պալֆուրը պէհանաթընտաքի միւպէհմիլիք՝ Բարիզտէ պիր չօգ ֆարաղիյաթա մէյտան աչըեօր։ Պաղը քիմսէլէր՝ «Ինկիլթերա հիւքիւմէթի ուօքթօր Ռիյբերին թէվասսիթը հիւանի թէլագբ իտիեօր։ Չունքի մունահրէպտէ ֆօրուլտուղը կիպի, պունա մուվաֆֆագբյեէթլէ տէվամ իթմէեէ տէ մճալը դալմասը» տէեօրլար։ Պու մատտէի զիեատէճէ թէագբպ իտէնլէր՝ Լօրտ Սալիզպրի իլէ Զէմպրլէյնին հիչ պիր սուրէթլէ Ֆօէրլերէ իսթիգլալիյէթ վէրիլմէեէճէեինի մունավվիր օլան պէհանաթընը տէրխաթը իթմէքտէ տիրլէր։ Հալպուքի. Մ. Զէմպրլէյն սօն պէհանաթը էմնասընտա Ֆօէրլէր նամընա միւրաճաաթա սէլահիյէթտար օլանպարը թէքրրիգ իթմիշ իտի քի, պունլար Մ. Բրիւկէր իլէ Էվրօբատաքի բէֆիգլէրի տիր։ Զէմպրլէյն չու սուրէթլէ թէվասսիթի զըմնէն գալուլ իթմիշ օլուեօր։

Իշթէ քէֆիյէթ պու մէրքէզտէ օլունճա, սահիհ տիր քի, մալիւմաթ ասնապընտան օլտուղլարընը իտտիա իտէնլէր Ֆիլէմէնք հիւքիւմէթինին սուլհ թէքլիֆի իչուն մէէզուսիյէթի հաղ օլմամասըյլա պէրապէր, Տբ. Բիւլբերին Ֆօէր մուրախխասլարը իլէ Ինկիլթերա արասընտա պիր միւզաքէրաթ վասրթասը օլապիլէճէեինի սեօյլեեօր։

Հագբգաթը հալ պու մէրքէզտէ օլտա պիլէ, մատէմքի Թրանսվալ վէ Օրանժ հիւքիւմէթլէրինին էվրօբատա պուլունան վէքիլլերի թէվասսիթատան խապէրտար տէկիլ տիրլէր, Ֆիլէմէնք պաշ վէքիլինին թէչէպպիւսաթընտան եէնի պիր նէթիճէ պէքլէնիլմէեէճէեինի պիր չօգ քիմսէլէր սեօյլեեօր։ Հէր հալտէ Ֆրանսատա Ինկիլթէրանընն խասիմլարը պիլէ Ինկիլթերատա-նընն սուլհ միւզաքէրաթընա կիրմէսինի տիչունտիւքճէ, քէնտիլէրինի հայրէթատէն մէնն իտէմէմէքտէ տիրլէր։

Զիւնքի Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթին-ին իլէրի կէչէն ըէճանընտան պիր չօգլարը մուհարէպէնին իքմալը Ֆօէրլէրին գայտ վէ չարթսըզ թէսլիմ օլմալարընա թասլի պուլունաուղունը սէօյլէմիյէր իսի։

Ֆրանսըզլարընն ֆիքրինէ կէօրէ, Ինկիլթերանընն Ֆօէրլեր իլէ միւզաքէրաթատա պուլունմասը՝ Ֆօէրլերէ գարշու գաթի պիր թէսլիմիյէթատէն պաչգա պիր չէյ տէիլ տիր։

Հալէա քէնտինի Էվրօբատա թըրրանսվալ սէֆիրի թանընթարմագ իսթէէն Մ. Լէյտս՝ տիւն սապան Բարիզտէ իքէն, էօյլէսէն սօնրա Պրիւքսէլէ տօղրու հարքէթի իթմիշ տիր։ Տբթ. Լէյտս՝ «Բաթրի» կազէթասը մուհարրիրլերինէ միւլագաթ էյլէտիեի սբրատա, չիմտի հէր զէմանտան զիեատէ սիեասի իհթիեաթատա պուլունմագ մէճպուրիյէթինէ օլտուղունը սէօյլէմիշ տիր։ Ֆունտան պաչգա, Տբթ. Լէյտսին պու սէօվիւ մէզքիր կազէթաճընը տտա զիեատէ մէմնուն իմիշ տիր։ Լէյտս կիւնա տէմիշ տիր քի, «Թրանսվալ վէ Օրանժ հիւքիւմէթլերինին տէլէկէլերի թարաֆընտան ֆիլէմէնք հիւքիւմէթինին թէվասսիթիւ թալէպ իսիլտիեինէ տաբիր նէյր իսիլէն բիվաեէթ տտրու տէեիլ տիր։ Տբթ. Քիւլբերին սուլհ թէքլիֆինէ սէլահիյէթտար գըլընտըզը հագբնտաքի գավլ տա էսասընը տբր։

«Հէր քէս սուլը թէէմին իչուն, Ինկիլթերաեա թէքլիֆ իսիլէն չարթլարան պահա իսիեօր քի, պու օլամազ։

«Ճարթլար միւթէատտիտ տէեիլ տիր. Մուխասէմաթը քէմէք իչուն եալընը պիր չարթ վար տբր. տիկէր չարթլարա ինթիհաա պըրագմաեաճագ տէրէթէթ իսէճէք տիր։ Պունունլա պէրապէր, Պէրլին սիեասի մէնաֆիլինէ Ամէրիգա զըրՆլարընը Ալման լիմանլարընտան պիրինէ կիտէրէք իատի ի դեեարէթ իսէճէք տիր։ Պունունլա պէրապէր, Պէրլին սիեասի մէնաֆիլինէ Ամէրիգա զըրՆլարընը Ալմանիաեը զիեարէթ իսէճէեի հազբնտա մալիւմաթ եօգ տբր։ Եալընըզ չուրասը մուհագդագ տբր քի, Ինկիլթերա գրալընրն թէթէվվիւճի բէմմի մինանսիպէթի իլէ պիր Ամէրիգա տօնանմասը՝ Ինկիլիզ սուլարընա կէչէճէք տիր։ Ամէրիգա կազէթալարընը պէհանրնա կէօրէ մէզքիր տօնանմա՝ Բրօնչթատա կիտուպ, Բուսիա իմբէրաթօրընա տա իհթիրամաթտա պուլունաճագ տբր։ Պու միանսիպէթէ Ամէրիգա տօնանմասընը Ալմանիանընն Բիլ լիմանընը տանսի զիեարէթ իթմէսի մունթէմիլ տիր։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ ՄԷՍԷԼԷՍԻ ՎԷ ՖՐԱՆՍԱ.— Բարիզին բէմի, սիեասի բարլամէնթօ ալէմէրինտէ պաչլըճա միպահասաթա սերմաեէ օլան չէյ՝ Ինկիլթերա Բարլամէնթասընտա Մ. Պալֆուրը՝ Ֆիլէմէնկ պաշ վէքիլի թարաֆընտան ձէնուպի Աֆրիգա անվալը հազբնտա Ինկիլթերա հիւքիւմէթինէ թէպլիղաթատա պուլունուլտուղընա, վէ Ինկիլթէրա վիւքէլասընը տ

ՏԻՕՐԹ ԵՒԻԶ մէճիտիէ հավի էյինտէքի թօրպա իլէ, Իզմիրտէ պիր սօգաղատան կէչէն մուսէվի պիր սարրաֆ՝ միսէլլան պէշ քիչի թարաֆընտան խալէն հիճիմ իւզէրինէ, թօրպաէը պարագարագ գաչմըշ տը։

ԳՕՆԻԱՏԱ պիր բօսթա վէ թէլէգրաֆխանէ ինշաատնա միւսաատ իտիլմիշ տր։

ՈՒՄՈՒՐ ԵԼՐԻՆՏԷ պիր թէրսանէ ինշաատ Բաուի պէյ նամ զաթ թարաֆընտան իսթիտա օլունմուշ իտի. պուտէֆա, մէրճիինտէն պէօղէ պիր խուսուսի թէրսանէյնին նէ տէրէճէ ֆախտէլի օլապիլէճէյի, Պարիսէ նազարէթինտէն սիվալ իտիլմիշ տիր։

ԳԱՐԱՆԹԻՆԱ. — Պաթուման վէպաեա պիր քիչի տահա թուսուլմուշ օլմազլա, տիւնտէն իթիպարէն, 5 կիւն գարանթինա գօնուլմուշ տը։

ՍԻԱՆԻԱ սէֆարէթի պաշ քեաթիպլիկինէ Մ. Կոճէնէքի թաեին օլունմուշ տը։

ԵՈՒՆԱՆ սէֆիրի բրէնս Մավրօգորտաթօնը զայպուպէթի էնսաբնտա վէքեալէթի իտէճէք օլան Պէրլին սէֆիրի Մ. Բանկապէ տիւնքի կիւն չէհրիմիզէ կէլմիշ, վէ եէվմի մէզքիւրտէ տախի զաթը Սամի Սաարազամի վէ Խարիճիէ նազարը բաշլար հազարաթը զիւարէթ էթմիշ տիր։

—Եունան թէպպասընտան ալընաճագ օլան քիլէ վէ զանթարիէ բիւսմինին եալընը թէպպաեը մէզքիւրէնին մէէմուրիյնը հիւքիւմէթէ միւրաճաաթլարընտա ալընմասը իսթապը գանունիսէն իտուկի Եունան սէֆիէթինէ պիլտիրիլմիշ տէր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կրօնական Ժողովը գումարուեցաւ երէկ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին և Յատնապետութեամբ Տ. Գրիգորիս Աբքեպիսկոպոսի։ Ներկայ էին Տ.Տ. Մանկունի, Վահրամ, Պասրա. Փոխանորդ Ճէվահիրճեան եպսկոպոսները և 3 քահանայ անդամները։ Ժողովը զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։ 1.—Ոճրագործութեան յանցանքով ցմահ բերդարգելութեան դատապարտուած Սիվրիհիսարցի Կարապետ Յակոբեանի կնոջ Հնազանդի, վերջապէս ամուսնանալու հրաման տուած էր Ս. Հայրապետը։ Ժողովը ընդունելով այդ հրամանը, արտօնեց յիշեալ կինը ամուսնանալ ուրիշի հետ։ 2.—Նոյնպէս Իւսկիւտարցի Պեզիկ Սեմշիճեան անուն կնոջ ամուսնական խնդրոյ մասին, Դատաստանական Խորհրդոյ կողմէ մատուցուած տեղեկագիրը նկատողութեան առնելով, Ժողովը կրկնամուսնութեան հրաման տուաւ յիշեալ կնոջ, որուն ամուսինը 8 տարիէ իվեր ապօրինի կերպով իր քսնին հետ կ'ապրի եղբօր միւդեռ Տիկն. Պեզիկ, այդ ուրիշ տարուան ժամանակամիջոցին մէջ կատարելապէս մաքուր և անբասիր կեանք մը անցուցած ըլլալով, խորհուրդ կը մերժէ Յակոբի հետ կենակցութիւնը՝ փոխադարձ սիրով։ Ժողովը, միւս կողմէ եկեղեցւոյ հաղորդակցութենէ զրկուած համարեց յիշեալ Յակոբը։ 3.—Ուրիշի առաջնորդը տեղեկագրով մը կ'իմացնէ թէ՝ Բաղդասար Քարտիշի մը որդին, Յովհաննէս Գապէճեան, կը խնդրէ իր ընտանիքով Հայ եկեղեցւոյ գիրկը ընդունիլ։ Ժողովը որոշեց ընդունիլ այդ խնդրանքը։ 4.—Ակէց առալկրօն. Ժողովը յանձնարարած էր Կարնոյ առաջնորդ Զաւէն վրդ.ին գանձել Մակար վրդ.ի վրայ ծանրացած պարտքը և Պատրիարքարան գրկել։ Զաւէն վրդ. կ'ըսէ թէ Մակար վրդ. իր ներքուստ անգամ չի կրնար հոգալ՝ Դերջանի պէս խեղճ վիճակի մը մէջ պաշտօնավարելով և անկարող է իր պարտքը վճարելու, որոշուեցաւ գրել Զաւէն վրդ.ի մուրհակ առնել անկէ և մաս առ մաս գանձել։ 5.— Երզնկայի առաջ. փոխանորդը, Վիճակին գիւղերէն Մինաս Խանճեան անուն ազգայինը, Սեբաստիոյ առաջնորդ Տ. Պետրոս Արքեպիսկոպոսի զրկելով խնդրած է քահանայ ձեռնադրել իր գիւղին եկեղեցիին վրայ։ Պետրոս Արքեպիսկ. կը հարցնէ թէ՝ կարելի՞ է քսնի. ձեռնադրել յիշեալ տիրացուն որուն աչ ձեռքին մատնեմատին երկու յօդուածները կտրուած են։ Ժողովը որոշեց գրել թէ կարելի չէ այդ տեսակ անձ մը քահանայ ձեռնադրել։ 6.— Ամասիոյ առաջնորդը, կրօնական և Քաղաքն Ժողովները կը խնդրեն որ Բալուի նախորդ տեղապահ Նիկողայոս Վրդ. Ֆրանկիլեանի՝ առանց հրամանի Մարզուան դառնալուն պատճառով՝ ենթարկուած պատիժը ներուի և արտօնուի իրեն միաբան մնալ Մարզուանի վանքին մէջ։ Ժողովը հաւանեցաւ այս խնդրանքին և արտօնեց մնալ յիշեալ վանքին մէջ, իբր միաբան, մինչև ցնոր տնօրինութիւն։ 7.—Մայր Եկեղեցւոյ դպրապետ Գրիգոր էֆ. Մէհտէրեան խնդրած ըլլալով որ տուգուրի Ս. թէ՝ Տաբանեալին եղանակը Ռուբէն էֆ. Ճիվանեանի՞ կը պատկանի թէ հինէն՝ աւանդաբար հասած է մեզի. Բ. թէ՝ Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան որ հաճի զրկել երկուքին ալ ձեռագիրները որ բաղդատութեան համար պիտի յանձնուին Տ. Մանկունի Սրբազանին։

—Կրօնական Ժողովը, իր երէկուան նիստին մէջ նկատողութեան առաւ Պարոնիկեանի ամուսնալուծական խնդրոյն մասին եկած Հայրապետական կոնդակը և սակայն որոշումը իրեն վերապահեց։

—Նպաստից Յանձնաժողովն ալ գումարուեցաւ երէկ Պատրիարքարանի մէջ։ Ժողովը մասնաւորապէս զբաղեցաւ գաւառական արհեստանոցներու կազմութեան համար պատրաստուած Ս. Պատրիարքին շրջաբերական կոնդակով։ Ժողովը գոհունակութեամբ տեսաւ որ լաւ ընդունելութիւն գտած է յիշեալ շրջաբերականը մեր բարեսէր ազգայիներէն, որոնցմէ շատեր իրենց յօժարակամ նպաստը հասուցած էին Յանձնաժողովին, որուն անդամներն ալ իրենց կամաւոր նպաստը յանձնեցին Ս. Պատրիարքին։ Որոշուեցաւ մասնաւոր անձերու յանձնարարել որպէս զի անձամբ դիմեն այն ամէն անձերու որոնց շրջաբերական զրկուած է, դանձելու համար տալիք նպաստները, ինչ որ մեծ դիւրութիւն մը հղած պիտի ըլլայ նպաստ առողներուն համար։

Ասկէ զատ, գաւառական մէկ քանի քաղաքներէ նպաստ խնդրուած էր։ Ժողովը որոշեց գրել թէ առ այժմ չպիտի կրնայ գոհացում տալ այդ խնդրանքներուն, հետեւեալով պէտք է տեղական միջոցներով պարտիզի հիմակուհիմակ։

—Սամսունի Նորընտիր առաջնորդ Յակոբ Աչտա Եպիսկոպոս, ինչպէս գրած էինք, ամսոյս 13ին ինքնուէնցայի ընդունելով կը հիւանդանայ, յետոյ կոկորդի հիւանդութեան ու հուսկ ապա մորթի հիւանդութեան կենթարկուի։ Այս անգամ ուրախութեամբ կը լսենք թէ իր վրայ կատարուած բժշկական հոգածութիւններէն բաւական դարմանուած ըլլալով քիչ շատ բարւոք վիճակի մէջ կը գտնուի։

—Կարնոյ առաջնորդ Զաւէն Ծ. Վ. կը գրէ. «Երկրաշարժի ցնցումները երբեմն երբեմն կը կրկնուին դեռ, թէև խիստ թեթեւ։ Հիւանդութիւնները կը շարունակուին դեռ ոչ միայն քաղաքին այլ եւ շրջակայ գիւղերուն մէջ, մեռնողներու թիւը սակայն հետզհետէ կը քիչնայ, այնպէս որ նոյեմբերի մէջ 53, իսկ դեկտեմբերի մէջ 40 մահեր պատահած են։»

—Իզմիրէն լուր կուգան թէ Առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ Արք. Մուրատեանց յօդացաւէ կը տառապի։ Ուրեմն, Եգիպտոսի եւ Սամսոնի առաջնորդներէն ետքը՝ երրորդ առաջնորդն է ան, որուն եւս հիւանդութիւնը արձանագրելու տխուր հարկին մէջ կը գտնուինք։

— Նիկոմեդիոյ առաջնորդ Ստեփաննոս եպսկ. Յովակիմեան որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, ինչպէս երեկ գրած էինք, երեկ իրիկուն Մայր եկեղեցին աղօթելէ վերջ Պատրիարքարան և Երուսաղէմածուն երթալով տեսակցեցաւ Ս. Պատրիարքին և Երէցեան Սրբազանին հետ։

— Սամաթիոյ աղքատ հրկիզեալներու տուներուն շինութեան տեղեկագիրը Տնտեսական Խորհրդոյ յանձնուած է։

— Ծանօթ դաշնակահար Մ. Մէրճան, Ուսուցչաց Օգնութեան Մտուկին ի նպաստ 30 օրինակ նուիրեր է իր «Լօժէնի Բոլքա» հեղինակութենէն։

—Ս. Հայրապետը՝ հետզհետէ երեք գրութիւններ ուղղած է Տ. Գէորգ սրբազան Երէցեանին, յորդորելով զինքը՝ իր պաշտօնը ստանձնել։ Ինչպէս յայտնի է, այս գրութիւններուն առաջինը՝ Տ. Յովհաննէս Աւագ քահանայ Մկրեանի ձեռօք հաղորդուած է Ն. Սրբազնութեան։

Սոյն հայրապետական գրութեանց պատասխանուած է։

Նոյնպէս, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական Աթոռոյն տեղապահ Տ. Կիրակոս եպիսկոպոս Բէքմէզեանի և Ատանայի գաւառական. Ժողովոյ կողմանէ զրկուած գրութեանց պատասխանները՝ Տ. Գէորգ սրբազան փութացուցած է զրկել, շնորհակալութիւններով և օրհնութիւններով մէկտեղ։

Ասընցմէ զատ, Տ. Գէորգ սրբազան՝ իր ընտրութեան առթիւ Իզմիրէն, Եգիպտոսէն, Մարաշէն և այլ տեղերէ եկած նամակները անպատասխանի թողած չէ։

—Ս. Հայրապետը բարեհաճած է վարդապետական ականակուռ լանջախաչ շնորհել հետեւեալ վարդապետներու. Կարնոյ Առաջնորդ Տ. Զաւէն Ծ. վրդ.ի, Արաբկիրի Առաջնորդ Տ. Մուշեղ Ծ. վրդ.ի, Մշոյ Պասր. փոխանորդ Տ. Խորէն Ծ. վրդ.ի. Շապին Գարահիսարի Առաջնորդ Տ. Սըմբատ Ծ. վրդ.ի, Արմաշու միաբան Տ. Աղան Ծ. վրդ.ի, Երզնկայի առաջնորդ Տ. Դանիէլ վրդ.ի, Ուրֆայի առաջնորդ Տ. Անանիա վրդ.ի իբրեւ վարձատրութիւն անոնց առ Եկեղեցին մատուցած բարւոք ծառայութեանց։ Ասոնց իւրաքանչիւրին զատ զատ կոնդակներ զրկուած են Պատրիարքարան, իսկ խաչերը դեռ զրկուած չեն։ Լանջախաչ ընդունողներու ցանկին մէջ կը յիշուի նաեւ Արմաշի միաբան Բարկին վրդ. Կէլէկեանը։

—Երուսաղէմայ լուսաւորչական Տ. Սահակ սրբազան Խապայեան, հաղիւսունուարի 4ին Յոպպէ կրցեր է հասնիլ, և Ս. Ծննդեան տօնը հոն անցընելու պարտաւորուեր է։

—Սամաթիոյ կազմալուծեալ թաղական խորհուրդին միակ անդամը ի բացակայութեան խորհրդարանի պաշտօնական կնիքին, անցեալ կիրակի օրը՝ յիշեալ խորհրդարանը առուծախի համար իլմուխապէր ուղղութիւնը գործերը յետաձգել չուզելու համար, մօտակայ թաղերէն՝ Սամաթիոյ եկեղեցական թաղական խորհրդոյն և Նայբ գաբուի եկեղեցւոյ թաղ. խորհրդոյն մէջ քաժներ ու կարգադրեր է։

Զինք գիտեր թէ՝ մինչեւ Ս՝ բրտակաւին պիտի տեւէ այս «մտծուն ծախեմ» ի թաղային խնդիրը, որ Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ թաղային մնուկին ալ նիւթական ոչ նուազ զոհողութիւն մըն է, չըսենք մեծ վնաս մը։

—Ծանօթ թատերգուներէն՝ ողբացեալ Ֆասուլիսաճեանի վրայ յուշարձան մը կանգնելու համար, Պոլիս գտնուող դերասանները որոշած են թատերական յատուկ ներկայացում մը տալ Բերայի մէջ, և այդ ներկայացման արդիւնքը՝ ի յիշատակ յիշեալ բեմական վաստակաւորին կանգնուելիք յուշարձանին պիտի յատկացնեն։

—Կրճիկեան Յովհաննէս էֆ. իր Պատրիարքարան յանձնած գիտողագիրը ստորագրել մոռցած ըլլալը՝ Ս. Պատրիարքին կողմանէ մակագրուած է։

Կը լսենք թէ այս մասին հարկ եղած ձեւակերպութիւնները կատարուելէ յետոյ նկատողութեան պիտի առնուի յիշեալ գիտողագիրը, որ ուղղակի ամբաստանագիր չի նկատուիր, կըսուի։

—Ակէ առաջ Սիթէ ալ Բերայի եւ Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջեւ գտնուած պատին վրայ պատուհաններ բացուելու համար բանակցութիւններ կը փոխանակուէին Պատրիարքարանի եւ Սիթէ ալ Բերայի կալուածատիրոջ միջեւ։ Կը լսենք թէ նոյն պատուհանները բացուեր են։

—Աստուծոյեան թերթ մը երէկ Պարոնիկեան ամուսնութեան ամուսնալուծութեան նկատմամբ տեղեկութիւն տալէ վերջ, կ'ըսէ թէ կնոջը կրկին ամուսնութեան չթոյլատրման լուրին չի կրնար հաւատ ընծայել, որովհետեւ դեռ պաշտօնական տեղեկութիւն չկայ եղեր։ Ինչպէս կ'ըլլայ որ նոյն թերթը ամուսնալծումը հրատարակած կ'ըլլայ առաջ և երէկ ալ հակասութեամբ մը կ'ըսէ որ՝ պաշտօնական տեղեկութիւն չդտնուելուն՝ չի հաւատար, ուրեմն ըսել կուզէ թէ իր նախորդ լուրը իբրեւ սխալ կը ջրէ։

Եթէ իր հրատարակած նոյն լուրը արժանաւոր աղբիւրէ մը քաղած է ինք, պէտք է որ գիտնար միւնոյն առնն թէ կրկին ամուսնութիւն միայն երկանը չնորհուած է եւ ոչ կնոջ, հակառակ պարզապէս պիտի ստիպուինք խորհիլ թէ ենթադրութեամբ լուրեր կը հրատարակէ այդ թերթը, ինչ որ կրօնական Ժողովոյ ամէն գործառնութիւնները մատչէն գիտնալ ձեւացնող եւ ձեւնհասութեան հովով մը ճառագ թերթի մը համար զարմանալի կ'երեւի։

—Դէորգ եպիսկոպոս իր ի պատասխանի մատուցած գրերով կ'ըսէ թէ պատճառները թուելու հարկ չի տեսներ, քանի որ անոնք նախապէս արդէն յիշուած են ուրիշ պաշտօնագրի մը մէջ և կը յաւելու թէ Ժողովոց իր մասին ցուցուցած վստահութենէն և աջակցութեան խոստումէն շնորհակալ ըլլալով հանդերձ, պէտք չի զգար իր նախկին որոշումը ձեւափոխելու։

Տ.

Ստորագրեալը իրենց ողբացեալ Մօր մահուան առթիւ Ձեր կողմանէ յայտնուած ցաւակցութեան և համակրութեան հանդէպ խորապէս զգածեալ, կը փութան յայտնել իրենց սրտագին շնորհակալութիւնները։

ՄԱՂԱԲԻԱ ԱՐՔԵՊ., ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՈՑ
ՏՕՔԹ, ԿՈՍԹԱՆԴԱՍ ԵՒ ՇԱՀԻԿ ՕՐՄԱՆԵԱՆ
ԵՒԳԻՆԷ ՕՐՄԱՆԵԱՆ
ՄՈՒՇԵՂԱՆ ԵՒ ԱԳԱՊԻ ՑԷՐՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Բերա, 20 յունուար 1902

ԲԱՐԻՋ ՊՕՐՍԱԸ

BOURSE DE PARIS

ՏԻՒՆ ԿԻՃԿԻԲԻ

4 Փետրվար 1902

Ֆրանսիոյ Էնտամը (3% Français)	101	12
Բէյի (Tab. Turcs)	329	—
Գօնսօլիտ. (K. Turque D.)	26	55
Շըմէնտրֆէր (Lots Turcs)	120	—
Պանք. Օթթ. (Banque Ott.)	577	—
Թրանսվալ (Transvaal)	154	50

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԼՕՆՏՐԱ. — Զիւէք իլէթի՝ կիթաթքէճ չիտաէթինի արթըրըճօր. տիւն 84 եէնի մուսապ զուհուր իթմիշ տիր։

ԲԱՐԻՍ. — Բէյթէրսպուրկտան ալընան իսպէրլէրէ կէօրէ, 2000 Պօգր՝ Գօրէ հուսուսէրը կէչէրէք, պիր չօգ չէհրլէրէք զասպ ու զարէթ իձրա իթմէքսէ տիրլէր։

ՐՕՄԱ. — Ավսթրիանրն տէրսէ ատէթ սէֆիրի Պ. ար Գալիս՝ պու կիւն, Իթալիա խարճիյիէ նազարըբյա մուլագաթ էյլէտի։

ԲԱՐԻՍ. — Բէյսը հիւքիւմէթին մէճլիսը մէպուսան ինթիխապաթընտան սօնրա, Բէյթէրպուրկա միթէլէճճի-հէն հարաքէթ իթմէսի թէգարրուր էյլէմիշ տիր։

ԱԹԻՆԱ. — Պու կիւն մէճլիսը մէպուսան աչըլըր. մուխալիֆ ֆըրգա՝ պաղը իթիրազաթ ատրմէճանընա պաշ, լամըշ իսէտ, պաշ վէքիլ Մ. Թէօթօգօսին վէքարիսի միւսսիր ճէվապլար իւզէրինէ մուվաֆֆագ օլմամըշլար տը։

ԼՕՆՏՐԱ. — Ինկիլիթէրա իլէ Ֆիլիպինկ հիւքիւմէթլերի արասընա թէվասսութ մէսէլէսինէ տաիր թէաթի զըլընան նոթալար եարըն Ինկիլիթէրա վէ Ֆիլիպինկ մէպուսան մէճլիսլերինէ թէպլիղ օլունճագ տը։

ԼԱ-ՀԷՅ. — Ինկիլիզ սէֆիրի՝ պու կիւն Ֆիլիպինկ պաշ վէքիլի վէ խարիճիյէ նազարը իլէ կէօրիշմիշ տիր։

ԲԱՐԻՍ. — Մէպուսան մէճլիսի՝ Զար հաղրէթլերէրինն սոն սէհանաթը միւնասիպլիթիլէ, սուրէթը գապուլինէ տաիր օլան թախսիսաթը 46ի էջ գարյը 502ի էջիլէ թասվիպ իթմիշ տիր։ ազգասան պաղըլարը՝ գապինէնին պու պատրաստէքի մէսէլէքինի միւսրիֆանէ ատտիսէրէք, իթիրազաթատա պուլունմուշլար իսէտ, պաշ վէքիլ՝ իթիրազաթը վագրատա ճէվապտէ, հիւքիւմէթին միւթէֆիդ վէ մուհիպպ պիր միլլէթին հիւքմատրընը գապուլ իչուն, լազմ օլան մասրաֆը թախսիս իթմէզսէ իսի վազիֆէսինէ գուսուր իթմիշ օլուր իսի տէմիշ տիր։ Խարիճիյէ նազարը՝ Ֆրանսան Ռուսիա իլէ ատա իթմտիսի իթթիֆագ բօլիթիգասընը թասվիպ իթմիշ օլուսունը վէ իշպու իթթիֆագէն հեր իսի միլլէթ իչուն, ֆախտէլի պուլունտուղունը տէրմէճան էյլէմիշ տիր։

ԿԵՃԷՔԻ ԹԷԼԷԳՐԱՖԼԱՐ

ԲԱՐԻԶ, 4 փետ. — Հապէշիսթան իմբէրաթորը Մէնէլիք հաղրէթլերի՝ մէէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ Հապէշիսթան Եպիսկոպոսընը Խըտով հաղ. նէշտիսէ իլամ էյլէմիշ տիր։

ԼՕՆՏՐԱ. — Ֆիլիպինկ հիւքիւմէթինին տէրմէճան էյլէտիսի սուլ թէքլիֆի իլէ Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթի թարաֆընտան պու պապտէ իթա օլունճագ ճէվապտը, պու կիւն Լօնտրա վէ Լա Հէյ շէհրլէրինէ իլաճ իտիլմէսի միւհիմմէլ տիր։

— Հավատիսի սահիհէ իթասը իլէ գատրն հէման չիտաէթլէ իմտաա չաղբարագ արգալարընա տիւշմիշ իտի իսէ տէ պու էնտատէ օրալարտա հիշ պիր քիմսէ պուլունմատըղընտան իսթիտատը ճէվապսըզ գըլըճօր իտի։

Մալօ՝ Մարքիզ տըշարը չըգտըղը վագրթ օթլարրն արասընտա սագլանմըշ օլուպ, վալիտէսինին էթէճի տախի եիւղիսնէ սիւրիւնմիշ իտի։

Մալօ պիր միւտատէթ օրատա գալարգտան սօնրա, ենրինտէն գալգուպ, էթրաֆա պագճնտը. գօչարագ գաչմաղա պաշլատը։

Գատրնճըղագ խախնէլերի պիր միւտատէթ թագրպ իթտիքտէն սօնրա գուվվէթտէն տիւշէրէք, օլտուղը եէրէ տիւշտիս։

Քէնտինէ կէլտիսի վագրթ կիճէ օլմուշ օլտուղուղընը անլատուպ, քէ՛ալը թէէսսիֆլէ գուլիպէնէ ավէթ իտիսօրտը։

Իրիկիզ գուլիպէնէ կիրմիշ իտի իսէ տէ, Բօվրէթին ճիւզի պիր սատտի խթիմատաքեարանէսի իլէ հէման տըշարը չըգաճաղը չիւպհէսիզ իտուսկինտէն, պու խուսուստա չիտտէթ իսթիմալի ֆախտէ վէրմէկէճէկինի անլատը։ Զօճուղընն արգասընտան եավաշ եավաշ կիտուպ, գըղճըղագ՝ պէեէնտիսի պիր չիչէկի եէրտէն գօգարմագ իւզրէ իգէն, տէքնալ պիր էլիկէ չօճուղընն աղղընը գաբատը տիկէրիյէ անը օմաղունա ալուպ կէօթիւրտիւ արգատաչլարընա թէվտի իսթի։ Զօճուգ պու արալըզ քէմալը տէնչէթլէ պաղըրմըշ օլուղունտան՝ ճիմլէսի պիրտէն սիւրաթլա ֆիրար իթտիլէր։

Բօվրէթին հայգըրմասը իւզէրինէ, Ֆիրկիզ աբչարը ֆըրլամըշ օլտուղունտան, պիչարէ չօճուղընն խախլէրինն գալարը արասընտա չըրբընտըղընը կէօրմիւշ իտի։ Զէվվէքը իսթիթուար գալարը հէման չիտաէթլէ իմտաա չաղբարագ արգալարընա տիւշմիշ իտի իսէ տէ պու էնտատ օրալարտա հիշ պիր քիմսէ պուլունմատըղընտան իսթիմատաը ճէվապսըզ գըլըճօր իտի։

Մալօ՝ Մարքիզ տըշարը չըգտըղը վագրթ օթլարրն արասընտա սագլանմըշ օլուպ, վալիտէսինին էթէճի տախի եիւղիսնէ սիւրիւնմիշ իտի։

Մալօ պիր միւտատէթ օրատա գալարգտան սօնրա, ենրինտէն գալգուպ, էթրաֆա պագճնտը. գօչարագ գաչմաղա պաշլատը։

Գատրնճըղագ խախնէլերի պիր միւտատէթ թագրպ իթտիքտէն սօնրա գուվվէթտէն տիւշէրէք, օլտուղը եէրէ տիւշտիս։

Քէնտինէ կէլտիսի վագրթ կիճէ օլմուշ օլտուղուղընը անլատուպ, քէ՛ալը թէէսսիֆլէ գուլիպէնէ ավէթ իտիսօրտը։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսն. Ռուս. սիւն աղչ. գաբ.	28—27
» » » էն եիւքսէք	28—36½
» » » էն աչաղը	28—25
Բուսիէլի չըմէնտ. ագչմ գրնտ.	115—½
» » էն եիւքսէք	117—⅜
» » էն աչաղը	115—⅛

ՊԱՆԳԱ ԱԳՄԻՈՆԼԱՐԸ

Բէյի ագսիոնը Օս. լիր.	
Սիկարէթ Ա.	—94
» Բ.	—54
Թրամվայ	5—57
Ժուլիանա	1—40
Օպլիկասիոն Թրամվայ	483—
Ասիւրանս	3—55
Գէրբօրասիոն	0,07
Գօմմէրսիալ	0,09
Լօրիօտ	52—50
Պանգ Նասիոնալ ար Կրէդ	403—
Թրանսվալ	146—
Բրնսթրմ Թասվիլիսը	485—
Գրէտի Ֆոնսիէ Լէժիսլէն	266—
Անատոլը չըմ ագսիոնը	10—25

ԱԳՋԵԼԷՐԻՆ ՖԻԾԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 զչ. տան	զչ. բբ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարզը	108—08
Մէթալիք	99—
Ինկիլիզ լիրասը	110—09
Ֆրանսըզ ալթունը	87—35
Բօլ	90—20
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպոն գամէսի	8—58

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 3 փետրվար

Ինկ. էնտամը Ինկ. լիրասը	94—50
Օսմ. էնտամը գարանտար	25—93
» » Բ	51—
« » Գ	28—
Օսմանլը Պանգասը	12—87
Մըսրը Տուլ. մութթահէտ	107—75
Պուլկար իսթիքրազը	39—
Գուսպիս Բարիզ 3 այ վատէ	25—33
Թրանսվալ	6—12
Շարթրէթ	4—21

Բարիզ 3 փետրվար

Ֆրնս էսն. 4% ֆր.	101—12
Եէնի Օսմ. էսնամը գարանտար	26—55
Բուսիէլի չըմէնտրֆէրի	119—50
Օսմանը Բէյթիսի էսնամը	328—
» Պանգասը	574—
Գիլիտի Լիոնէ	1052—
Իթալիա էսնամը	100—20
Բուիօրիթէ Թիւրք	507—
Օսմանիէ	
Տուան Օթթման	513—50
Սրանսօ	77—80
Թրանսվալ	150—
Գուսպիս 3 այ վատէ	25—110
Լիժիսիէն իւնիֆիէ	109—50
Շարթրէթ	107—

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110—10
Բարիզ 3 այ վատէլի	22—77
Ֆիորէն Մանտա	31—75
Վիէննա չէքի (գուլբան)	——

Պէրլին 3 փետր.

Բուսիէլի չըմէնտրֆ. (մարգ)	116—50
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիո	20—290

Վիէննա 3 փետր.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիո	239—50
Բուսիէլի չըմէնտրֆէրի ֆր.	110—
Օսմանլը Բէյժի ագսիոնը	298—

Աճապա Բօվրէթ նէ օլտու, անը քիմ չալտըրտը։ Թրիպիս տախի կէօրիւնմէէօր, օ տա մը պիր ֆէլաքէթէ տուչար օլտու։ Իչէթ պու միւլահազաթ Ֆիրկիզին տամարլարընտա քի գանը ճէվէլանատա մէնն իսթիօր իսի,

Գուլիպէնին գարուստնա եագլաչարը վագրթ, Թրիպիսի էչիկին իւզէրինտէ կէօրտի. անըն գալարը արասընա սիւչիս. Թրիպիս Բօվրէթին չալընմըշ օլտուղունը անլատըը կիպի, չաչրուպ, գուլիպէնին իչինտէ սաչարընը հօլարագ տէլի կիպի գօչմաղա պաչլատը։

Պիրտէն պիրէ վալիտէ Ֆիրկիզին էօնիւնտէ տուրուպ, սորտու քի,

Ֆիմ օլտուգլարընը կէօրմէէին մի։

(Տեվամ)

ՄԱՆԶՈՒՄԷՆԻՆ ԹԷՖԻՐԴԱՍԸ (58)

ՄԻՒԷԼԼԻՏԷԼԻՐԻ

ԷՄԻԼԷՆ ԷՆՕԼ ԼՈՒԴ ԹԷՐՏՈՒՊ

ՊԻՐ ԱՂԷՊՍԷՐԻ

Պիր աղ սօնրա, Մարքիզ՝ Մարիանիգ իլէ պէրապէր Թրէանաեա ատղրու գուլիպէտէն այրըլըճօրլար իսի։

* * *

Պուրատա ճէրէեան իսէն չու մանզարէսի Մարքիզին վիսուլինտէն պիր աղ սօնրա կէլուպ, վալիտէ Ֆիրկիզին գուլիպէսինտէն պիր աղ իլէրուտէ կիզլէնմիշ օլան իւչ քիչի միւահէտէ լով և անկարող է իր պարտքը վճարելու, որոշուեցաւ գրել Զաւէն վրդ.ի մուրհակ առնել անկէ և մաս առ մաս գանձել։ 5.— Երզնկայի առաջ. փոխանորդը, Վիճակին գիւղերէն Մինաս Խանճեան անուն ազգայինը, Սեբաստիոյ առաջնորդ Տ. Պետրոս Արքեպիսկոպոսի զրկելով խնդրած է քահանայ ձեռնադրել իր գիւղին եկեղեցիին վրայ։ Պետրոս Արքեպիսկ. կը հարցնէ թէ՝ կարելի՞ է քսնի. ձեռնադրել յիշեալ տիրացուն որուն աչ ձեռքին մատնեմատին երկու յօդուածները կտրուած են։ Ժողովը որոշեց գրել թէ կարելի չէ այդ տեսակ անձ մը քահանայ ձեռնադրել։ 6.— Ամասիոյ առաջնորդը, կրօնական և Քաղաքն Ժողովները կը խնդրեն որ Բալուի նախորդ տեղապահ Նիկողայոս Վրդ. Ֆրանկիլեանի՝ առանց հրամանի Մարզուան դառնալուն պատճառով՝ ենթարկուած պատիժը ներուի և արտօնուի իրեն միաբան մնալ Մարզուանի վանքին մէջ։ Ժողովը հաւանեցաւ այս խնդրանքին և արտօնեց մնալ յիշեալ վանքին մէջ, իբր միաբան, մինչև ցնոր տնօրինութիւն։ 7.—Մայր Եկեղեցւոյ դպրապետ Գրիգոր էֆ. Մէհտէրեան խնդրած ըլլալով որ տուգուրի Ս. թէ՝ Տաբանեալին եղանակը Ռուբէն էֆ. Ճիվանեանի՞ կը պատկանի թէ հինէն՝ աւանդաբար հասած է մեզի. Բ. թէ՝ Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան որ հաճի զրկել երկուքին ալ ձեռագիրները որ բաղդատութեան համար պիտի յանձնուին Տ. Մանկունի Սրբազանին։

—Կրօնական Ժողովը, իր երէկուան նիստին մէջ նկատողութեան առաւ Պարոնիկեանի ամուսնալուծական խնդրոյն մասին եկած Հայրապետական կոնդակը և սակայն որոշումը իրեն վերապահեց։

—Նպաստից Յանձնաժողովն ալ գումարուեցաւ երէկ Պատրիարքարանի մէջ։ Ժողովը մասնաւորապէս զբաղեցաւ գաւառական արհեստանոցներու կազմութեան համար պատրաստուած Ս. Պատրիարքին շրջաբերական կոնդակով։ Ժողովը գոհունակութեամբ տեսաւ որ լաւ ընդունելութիւն գտած է յիշեալ շրջաբերականը մեր բարեսէր ազգայիներէն, որոնցմէ շատեր իրենց յօժարակամ նպաստը հասուցած էին Յանձնաժողովին, որուն անդամներն ալ իրենց կամաւոր նպաստը յանձնեցին Ս. Պատրիարքին։ Որոշուեցաւ մասնաւոր անձերու յանձնարարել որպէս զի անձամբ դիմեն այն ամէն անձերու որոնց շրջաբերական զրկուած է, դանձելու համար տալիք նպաստները, ինչ որ մեծ դիւրութիւն մը հղած պիտի ըլլայ նպաստ առողներուն համար։

Ասկէ զատ, գաւառական մէկ քանի քաղաքներէ նպաստ խնդրուած էր։ Ժողովը որոշեց գրել թէ առ այժմ չպիտի կրնայ գոհացում տալ այդ խնդրանքներուն, հետեւեալով պէտք է տեղական միջոցներով պարտիզի հիմակուհիմակ։

—Սամսունի Նորընտիր առաջնորդ Յակոբ Աչտա Եպիսկոպոս, ինչպէս գրած էինք, ամսոյս 13ին ինքնուէնցայի ընդունելով կը հիւանդանայ, յետոյ կոկորդի հիւանդութեան ու հուսկ ապա մորթի հիւանդութեան կենթարկուի։ Այս անգամ ուրախութեամբ կը լսենք թէ իր վրայ կատարուած բժշկական հոգածութիւններէն բաւական դարմանուած ըլլալով քիչ շատ բարւոք վիճակի մէջ կը գտնուի։

—Կարնոյ առաջնորդ Զաւէն Ծ. Վ. կը գրէ. «Երկրաշարժի ցնցումները երբեմն երբեմն կը կրկնուին դեռ, թէև խիստ թեթեւ։ Հիւանդութիւնները կը շարունակուին դեռ ոչ միայն քաղաքին այլ եւ շրջակայ գիւղերուն մէջ, մեռնողներու թիւը սակայն հետզհետէ կը քիչնայ, այնպէս որ նոյեմբերի մէջ 53, իսկ դեկտեմբերի մէջ 40 մահեր պատահած են։»

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ՛ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՈՍՓՈՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆորը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և այն անձը որ կորսնցուցած է մասնոյն ֆոսֆորը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Արիւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կարծին, ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, սիրտը կը տրոփէ և դեռ այս կարգի շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆոսֆորը կրկին արեան մէջ մտցնելու և զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտ Պիլեօն՝ Օ վՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ անուամբ դեղ մը հնարեց որ կորսուած ոյժը կատարեալապէս կը մտցնէ արեան մէջ, ջիղերը-ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժ ժուժիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ դեղձումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ վՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ Ô vo–lécithine Billon անունն։ Օ վօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամէնէն աղուս դեղն է շաքարախտին, ընդունուած և Ֆրանսայի բժշկական Ակադէմիին էր կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ

ՀՐԱՆՏ Ս. ԽԱՆՃԵԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԳՐ. ՄԻՋԻՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԷ

16ածալ, ԺԶ-240 էջ, բազմաթիւ պատկերներով և 2 քարտէզներով։

—« ԳԻՆ 5 ԴՐՇ. »—

—«═»—

ՆՇԱՆ - ՊԱՊԻԿԵԱՆ նորահաստատ գրատունը գոհ սիրտով կը ծանուցանէ թէ կրցած է ամբողջովին «Նոր ուղղութիւն»ով ու «Նոր մեթոտ»ով Աշխարհագրութիւն մը հրապարակ հանել։

Ամփոփ, բայց ամբողջական տեղեկութիւններ Բնական Աշխարհագրութեան վրայ, Քաղաքական Աշխարհագրութեան անհրաժեշտ ու էական ծանօթութիւնները միայն, առանց սակայն ո՛և է չորութեան սիրելի պիտի ընեն այս գիրքը աշակերտին և ուսուցիչին համար ալ միանգամայն։

Ամէն խնամք տարուած է աշակերտին միշտ ինչոն փնտռել դրդելու։

Մի միայն մեր այս գիրքին համար պատրաստուած «բոլորովին նոր» բազմաթիւ պատկերներ աւելի կը դիւրինցնեն ընագրին «ամբողջական» հասկացողութիւնը։

Լատահութեամբ կրնանք ըսել թէ նոյն իսկ շատ հարեւանցի ակնարկ մը, պիտի կրնայ համոզել ընթերցողը, թէ «բացարձակապէս» նոր փորձ մըն է մեր այս աշխատութիւնը։

Հասցէ՝

Դրատուն ՆՇԱՆ-ՊԱՊԻԿԵԱՆ

Կ. Պոլիս, 60, Էսկի-Զապթիէ ճաւտէսի.

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԳՈՐԾԱԿԱՑՆԵՐ

ԷՏԻՐՆԷ.— Մեր Մեծ. գործակալ Յովհաննէս Սիմոնեան էֆ.ի դիմելով կարելի է բաժանորդագրուիլ «Մանզումէ»ի։

ՄԱՐԶՈՒԱՆ.— Աւետիս էֆ. Կիւլզէնկեանի դիմելով կարելի է «Մանզումէ»ի բաժանորդ գրուիլ։

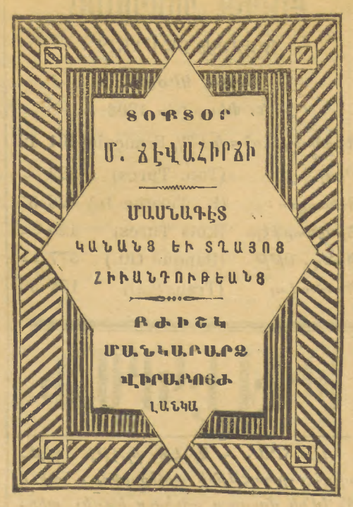

BÉRA

ԵԹԷ ԿԸ ՓԱՓԱՓԻՒՐ՝ առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու առողջարար սիկարի թուղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Կ. Պիպէրեանի

ԲԵՐԱ ԵՒ ՊԷՅՕՂԼՈՒ

անուն բուն գաղղիական ընտիր սիկարի թղթերը, որոնք ուրիշներէն առաւելութիւն մ'ալ ունին, գաղղիերէն և տաճկերէն Բերայի գունաւոր քարտէսը պարունակելով։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Կեդրոնատեղին է. Կ. Պոլիս, Զիւմպիւլի խան, Կարապետ էֆ. Պիպէրեանի վաճառատունը։

Մեծաքանակ գնող յանձնարարդաց և յանձնակատարներուն ԳՈՀԱՑՈՒԻՑԻՉ ՁԵՂՔ։

Ուրիշ զանազան սիկարի թղթեր ալ կը գտնուին վաճառատունս։

Կեդրոնական գրասենեակ։

Գ. ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԵՒ ՇԻՐԷՔԵԱՆԸ

ՊԷՕՅԻՒՔ ԷԼՊԻՍԷ ՏԷՐՕՁԻԹՕՍԸ

Մթանոլորտ Սուլթան Համամբնտա

Թօքալեան խանընտա Ն՝ 24

Էլպիսէ մաղազալարը միւանընտա էն էակի վէ էն զիւատէ էմնիյէթլի վէ չէօրէթլի օլան Թօքալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասընդն էսկի նամ վէ չէօրէթ վէ իւնվան վէ մէքեանը առլա թէպտիլ օլունմամըշ օլտուղը կիպի սահիպ վէ մուէսսիսի Գ. Էրմէնեան պիր գաթ տահա ինդիպաթ վէ ինթիզամը իտարէի իսթիքամ իլէ միւֆթէխիր տիր։

Թօքալեան խանընտաքի մաղազա միւտատիմէլէրինէն պազարլարընն օ ճիվարտա մուխթէլիֆ իսիմլէր իլէ միւէյտատէն աչմըշ օլտուգլարը էլպիսէ մաղազալարընն՝ Թօքալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասը իլէ տալա վէ զաթան ինթիրաք վէ միւնասիպէթ վէ իրթիսալարը օլմասընընան, միւհիմէրէմ միւէյթէրիւէրիմիզին իզիալ օլունմամարագ Թօքալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասընա մուբասաթ իսիմլէրի թավսիէ վէ իլան օլունուր։

ՖԻԵԱԹ ՄԱԳԹՈՒՐ

ՁԷՅԼԱՆ

ՀԱԶԸՐ ԷԼՊԻՍԷ ԻԶՈՒՆ ՊԷՕՅԻՒՔ ՄԱՂԱԶԱ

ԶԱՐԻՖ, ՈՒՃՈՒԶ ՎԷ ՏԱԵԱՆԸԴԼԸ

Սուլթան Համամբնտա եէնի աչբլան մէյտանա նազբը, Բինթո խանընն խարիճինաէ, Ն. 2։

ՁԷՅԼԱՆ մաղազասընտա զարիֆ, տաեանըգլը, ալէա վէ հէր մէվսիմին մօտասընա վէ հիւսնը թապաթա մուվաֆֆագ վէ հէր սինէ վէ վիճուաէ ուլիկուն էրքէկ վէ գաաբն վէ չօճուգ էլպիսէլէրի մէվճուտ պուլունուր։

ՁԷՅԼԱՆ մաղազասընն միէսոիսի Ռուբէն Մաղաքեան՝ պիր չօգ սէնէլիգ թէնբիւլէլէրինտէն, միւլթէրիւէրինն տախի իսթիֆատէ իթմէսինի արզու իտէրէք, հէր պիր լիպա իչուն օլ տէրէճէ ուճուզ վէ գապիւը իչթիրա ֆիթաթլար թագտիր իթմիշ տիր քի, եէրլի վէ էճնէպի հիչ պիր մաղազա քէնտիսի իլէ բէգապէթ էտէմէզ։

Միւհթէրէմ միւլթէրիւէր՝ պիր թէնբիհլէրիւլ մէզքիւր հագբգաթը թասմիգ պուեուրաճագլար տըր։

Էմր պույրուլտուղը հալտէ, էօչիւ իւզէրինէ զանէթ եագբըլգը էլպիսէլէր տախի իսմալ օլունուր։

ԲԱԶԱՐԼԸԳ ԵՕԳ ՏԸՐ։

ՆԻՄԷՐՕՍԸ 2 ԴՐՇ. ՏԸՐ

ԲԱԶԱՐ կիւնլերի տախի ԱԶԸԴ տըր։

ԻԶՄԻՐԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՄԱՐ

ՏՕՔԹՕՐ

ԵԹԷ կ'ուզէք առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու ազնիւ սիկառի թղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Յովսէփ Էլլակէօզեանի

ՏՕՔԹՕՐ

անուն բուն իտալեան ամենաընտիր սիկառի թղթերը, որոնք եթէ ուրիշներէ ՃՇդիրտ առաւելութիւն մը ունին, այս է որ իր չահին մէկ մասը յատկացուած է տեղւոյս (Իզմիրի) Ներսէսեան Որբանոցին։ Ամէն Հայ զայն գործածելով, թէ՛ ուղղակի նպաստած կ'ըլլայ գթասիրական հաստատութեան մը և թէ իր պէտքը լրացուցած։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Վաճառատունս կը գտնուի նաեւ ուրիշ սիկառի թղթեր։

ԹԷՑ, ԹԷՑ, ԹԷՑ

Հնդկաստանի և Չինաստանի ամենաընտիր ԹԷՑԵՐԸ բերել տուած եմ։ Զմեռուան այս ցուրտ օրերուն շատ յարմար կուգայ ստամքներ տաքցնելու։ Անարատ և մաքուր։

Դիմեցէ՛ք անդամ մը միայն, ուրախ պիտի վազէք ինքներնիս։

Այս տեսակ գործերու մէջ իմ ուղեցած բազմամեայ փորձառութիւնը կը բաւէ երաշխիք մը ըլլալ սիկարի թղթին և թէյին աղեռութեան։

Կը ծախուին՝

ՄԵԾԱՌԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՌԱՆԱԿ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՁԵՂՔ

ՄԻԱԿ ԿԵՆԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

Իզմիր, Բէյրամալիճըլար-Պաշը

ՅՈՎՍԷՓ ԷԼԱԿԷՕԶԵԱՆԻ

Վաճառատունը։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

Մ. ԴԱՒԹԵԱՆԻ «ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ»Ի Զ. և Է. պրակները։

Մամուլի տակ է Ը. պրակը։

ՈՒԷՍԴԸՐՈՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱՔՍՈՒՍՈՒԹԵԱԼ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆԴՐԱՏԱ

1851Տէ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐԹԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԻ ԴՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թազմին օլունան վիյանլարընն մէճմուի	Ինկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ազէէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սերմայէ	» »	410,000

Թուրքիա շիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Իսթանպոլ, Պահճէ Գաբու, Անանիատի Խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տըր

ԻՄԻՐ.— Շէէրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ամման գումանիալարընն սերմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալտէ Ուէսթընը՝ 125 % տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթընն բագիպլէրինէ թէֆէվվիւգ իթաիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տըր։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ՝ Ե. ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ԹՒՆ

Ի ՊԱՐԻԶ

Թանգարան

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ և եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը մատնցնէ գիներու դերազանց ժամանակին։ Փափաքողներուն քարտէսակը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրօտաղ և Կ. Իսճիւեան Որդիք վաճառատունները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի սորեա, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցակագրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.—ՊՊ. Լաքառիէռ Որդի և Էնկ. 28, Ռիւ Շաթօտէօն։

ՊՈՍՊՈՌ.— ՊՊ. Ասքար և Ընկ.

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—Պ. Մ. Գալֆեան.

ԳԱՀԻՐԷ.— Պ. Հ. Ռոզանթալ.

ՌՈՒՍՃՈՒԿ.— Պ. Պ. Կ. Իսճիւեան Որդիք.

ՎԱՌՆԱ.— Պ. Կէռան Արտիթի.

ՍԵԲԱՍՏԻԱ.— Պ. Պ. Վ. Ս. Մեծատուրեան։

ԻԶՄԻՐ.— Պ. Յակոբ Մոմճեան։

ՌՈՏՈՍԹՕ.— Պ. Յակոբ Բօզատալ։

ՁՄԻՐՆԻԱ.— Պ. Հայրիրիա Վառնինկ.

ՍԵԼԱՆԻԿ.— Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.

ԻՒՍԿԻՒԴԻ.— Պ. Մ. Քարիւանօ.

ՊԷՅՐՈՒԹ.— Պ. Ֆրանսէլ Շիֆֆնէր.

ՍԱՄՍՈՆ.— Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք։

ՏՐԱԳԻԶՕՆ.— Պ. Արիս Կ. Իսճիւճեան. 24—5

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻՍԿՈՒՐԹԱ ԺՐՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՇԽԻՆԱՏ, ՊԷՏԻՐՆԱՊ ՖԻ՝ 7ՅՍՍՍՍՍ

1899տա մէրի իւլ իճրա էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրգ.		19,534,276
» » » » » »		460,267,203
» » » » » »		1,433,965

Էօմիւր էսպէրիէ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէսիլ շէրաիթ իւլէ սիկուրթա ագտաէր

Եանկը՝ էորը հէր նէվի պինա վէ էշեա իւզէրինէ սիկուրթա ագտ իտէր։

Նէֆէյտ էորը՝ էորը մալ, եվրագը նագլիէ վէ վաքար սիկուրթասարը գապուլ իտէր։

Հիսէտարտանա՝ 1896տա 18½ %, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրի (Տէրսատէթտէ Գրէտի Լրօնէ, Լօնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, Սօֆեատա Պանգ Նասիօնալ Պիւլկար։

Թաշրալար իշիւն միւստահտ վէ միւթէպէր քէֆալէթլի աճէնթլէր արանըլըյոր

ԱՒՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէպպանի սոգագ, ճէպիտ խան

Թիւրքիա իշիւն ումումի միւֆէթթիշ.— Ա. ԿԻՐԻՐԵՂԵԱՆ

ՏՕՔԹՕՐ ԳՕՍԹԱՖԻ ԲԷԼԱՅՏԻԹԻ

Բարիսատէ Իքմալը Թահսիլ էթմիշ վէ Էվրօբանընն էն մէշհուր խառթախանէլէրինատ ամէլիյատի կէօրէրէք, օն եէտի սէնէ տախի իճրատի Թըզապէթէ քէսպը վուճուդի էյլէմիշ տըր։

Ռապպէլ մուսմարէյէ կէսնիրա վէ սրտա ԼԱՏԷՐԻՆԻ նասը սէվկէը սատրըյէթէը, նէֆէս տարլըզընը, ագ ճիեէ ուֆունէթէրինի խուսուսիյլէ վէրը խասթէղլինէնը, իմիթիեարտա միւզմին էօքսիւրիւք վէ տամարլարը թէսալլուպ իթմէսինի, եմրազը գալպիյէեի, տազմսըզլըղը, ինգբպազը, միւզմին խնալը, սրտի աղրըսընը, միտէ կէնիլլէնմէսինի, գանը պատուրը, գարընտա տու տօլմասընը, գարատիճէր խասթալըգլարընը, իտարտա չէքիր վէ եուսուրթա ագը պուլունմասընը, էմրազը միքրօպիյէեի վէ գան խասթալըգլարընը վէ հէր ճինս չօճուգ խասթալըգլարընը՝ թէրագգիւեաթը փէնսիյէ սուճիպինէ էն սօն ուսուլը Խըզպի վէճէկլէ թէտավի էյլէր։

Թապիպը մուսմարէյէ՝ սէօրթ սէնէ պիր միւտատէթ զարքընտա վասի պիր փրէնկի խասթախանէսի սէր Թըզապէթինտա պուլունարագ, պու էսնատէ խուսուսի թէտավի էյլէսիեի խասթալարատա մատտա, փրէնկիեէ վէ պէլ սօզուգլուղունա միւպէյէա օլմուշ սէօրթ պին գատտը էշլատսը թէտավի էյլէսիեի ճիրէթլէ, պու իլէթլէրին թէտավիսի խուսուսընտա փէվգէլատէ սէարէթ քէսպ էյլէսիշ օլտուղունատան, էրքէէք վէ գատրգալարատա եէնը վէ էսկի փրէնկիեը վէ պէլ սօզուգլուղունու վէ ատլէրատէս տասըլ օլան սէս գըսըգլըզընը վէ եարալարը վէ տէրի ուֆունէրիւրիւր վէ իարար տարլըզընը վէ ըմբրտալը սէսատէսի վէ վէկղարքը թէսասրլրյոյ բրթասընատա նօգատսիյէթի սուրէրը սրբէքսանէլէտ վէ թէտարրը սրբէթատատատսրը թէրագգիւեաթը փէնսիյէ էլլէ պարէ էյլէմէ էյլէր։

Էէր Սարբյէտէ դէր դանը թապիպ էլլէ բաբէրլուրատա գօսսրլլրօ օլունապիլտըգը կիպը, էվրօբատը էն մէշտուր ամբզպպասը էլլէ տապի պիլ մուխապէրէ գօսսրլլրօ իբրա օլունուր։

Վէլսեաթը Շատանէտէն թահրիրէն սրբատատատ բատշէգ զէվգթը՝ օրատագը թապպպա պիր բաբօրունը եախտու մուքասատ պիր թարիքմամ կէօսատրսէլէրի էլլէմ տըր։

Բազարատա մատտա, հէր կիւն սատտ ալթրյա գատտը, Գուլգաբուտա Զիրթէթ Կէլինէր ճատտէսինատ 13 նրաէրօլու խանէէ, սատտ 7ից 8ի գատտը Սիրքէճիտ Գասը Ալի ճատտէսինատ Թիւրքիէ էճզախանէսինէ Սատտ տօգուզտան օն պիրէ գատտի Սուլթան Պաեազիտատէ, Սգճիլար պազրնատա Սինէմեան էֆ.նին Պաեազիտ էճզախանէսինատ խասթէկեանը գատտու էյլէր։ Փագբը օլանար սատը կիւնլերի սէճճանէն մուսաեէնէ օլունուր։

ՍԱԹԼԸԳ ԱՐՍԱ

Պօղազիչինատ Սարբեար Եէնիմահալլէսինատ Բազարպաշը գարազօր գուրպինատքի ճէսիմ արտա, չէրաիթը մուսթէսիլ իւլէ սաթըլաճաղրատան, արզու իտէէք զէվգթը, Շերիֆ քաշա խանընտա, 32 Ն. օտտայա վէ եախօտ մախզուտատա միւրաճաաթը իլան օլունուր։

ԳԱՏԳԻԻԼԻ ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Մաղրուտ՝ Գատը գիւղ, եկեղեցին դիմացը Զպուքճեան դեղարանը կը գտնուի ամէն առտու, ուր կրնան դիմել նաև բաժանորդագրուիլ փափաքողները։

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՅՍԷՐԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԵՔԵԱՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ԱԼԻՍ ՅՈՀՄԱՆԻՆ ՆԵԱՆԴԷ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ա.

Յովհաննէս կը շարունակէր իր չըբնուն փերեղակութիւնը, ֆանելներուն վրայ ճոխ յաւելուածներ ընելով գուլպաներու, թաշկինակներու, պարդեղէններուն և ուրիշ դիւրաբար վաճառքներու, որոնցմով բեռնաւորուած՝ օրն ի բուն կը չափէր փողոցները Իզմիրի, բնաւ ոսք չի կոխելով Հայոց և հայերու բնակած ուրիշ փողոցներ։ Յոգնութիւնը, տառապանքը ու դժուարատար կեանքը շատ անգամ կը գայթեցնէին տղան որ կը մտաբերէր լուսլեայն համակերպութիւն ցոյց տալ քահանային, անոր միջնորդութեամբ իւրոյ պաշտօն մը ձեռք անցընել ու հանդիստ կեանք ապահովելէ ետք, անգիտանալ անոր ամուսնական նպատակին ու բնաւ չի մտնենալ Հռիփսիմէի հետ ամուսնանալու գաղափարին։

Այս կարգի մտածումներ սակայն, տառապանքի ժամերուն մէջ կու գային կ'անցնէին մտքէն երիտասարդին, որ բնաւ չէր կրնար լրջութեամբ խորհիլ խարէական ձեռնարկի վրայ, այնչափ մեծ էր բարոյականի ազդեցութիւնն իր մէջ։

Ամիսներէ իվեր Շահին խանի մէջ կը բնակէր Յովհաննէս և հակառակ իր նիւթապէս համեստ կացութեան, համակրանք կը վայելէր ամէն կողմէ։ Սենեկապետը մանաւանդ, մասնաւոր սէր կը տածէր իր նկատմամբ և կը ջանար միշտ օգտակար ըլլալ, երբ մանր մունր պէտքեր ներկայանային։

Բարի մարդը իրիկունները շատ անգամ սենեակ կը հրաւիրէր երիտասարդն ու ժամերով կ'ունկնդրէր անոր հմտալից խօսքերուն, առանց կարող ըլլալու հասկնալ թէ ո՞վ էր և ի՞նչ կարողութեան տէր, մինակ սա չափը գիտէր որ նիւթապէս արգահատելի կացութեան մէջ կը գտնուէր և շատ կը նեղուէր ապրուստը ճարելու. այս տեսութեամբ միշտ նոր նոր պատրուակներով ճաշի կը հրաւիրէր զայն գոնէ կերակուր պատրաստելու յոգնութիւնը խնայելով անոր։

Գիշեր մը երբ կը խօսակցէին, սենեկապետը ըսաւ որ, անգղիերէն գրքոյկ մը կար իրենց խանի վաճառականներէն մէկուն քով և Հայերէնի թարգմանել տալու համար մարդ կը փնտուէր։

— Ես կը թարգմանեմ, ըսաւ, Յովհաննէս բացայայտ անձնավստահութեամբ։

— Անգլիերէն գիտե՞ս։

—Սանկ գրել կարդալու չափ, դուն բեր այն թուղթը, թարգմանեմ, հասնելէն ետք թող վճարէ։

Հետեւեալ օրն իսկ սենեկապետը ներկայացուց Յովհաննէսը վաճառականին որ մասնաւոր հրահանգներով յանձնեց անոր թարգմանուելիք թուղթը և խնդրեց որ կարելի եղածին չափ մաքուր գրով գրէ և չուտ հասցընէ իրեն ընդարձակ Հայերէնը։ Երիտասարդը ցորեկ գիշեր աշխատելով, առանց բառարանի ու առանց ո՛և է մէկու օգնութեան թարգմանեց պահանջուած թուղթն և վաճառականին ներկայեց։

Յովհաննէսէն աւելի, սենեկապետն էր որ անհամբեր կը սպասէր վաճառականին պատասխանին. ներքին իղձ մը, բարութեան ղեցացումը հալ ու մաշ կ'ընէր զինք միշտ բարձր, միշտ կարող, միշտ իր դիրքին արժանի բարձրութեան մէջ տեսնելու համեստ վարձատրը որուն երեսէն կը փայլէր ազնուութիւնն ու վեհանձնութիւնը։

Վաճառականը քառորդի մը չափ բաղել է ետք գրութիւնով, շատ գոհ մնաց թարգմանութենէն ու նստեցնելով Յովհաննէսը, սկսաւ հարցումներ ուղղել անոր ինքնութեանը, անցեալին ու ներկայ զբաղումներուն նկատմամբ։

Փերեղակը կարճ բացատրութիւն տուաւ անցեալին մասին և թեթեւ կերպով միայն զգացուց ներկայ զբաղումին անյարմարութիւնը։

— Այս թարգմանութենդ ահաւասիկ ոսկի մը, ըսաւ վաճառականը գրբամը ներկայացնելով, եթէ կ'ուզես, քեզի պաշտօն մ'ալ կու տամ հոս և հիմակուընէ սկսեալ գործի գլուխ կ'անցնիս։

Յովհաննէս՝ ուրախութենէն չու